

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V., Báthory-utca 24. szám.

Telefon: 155—62.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Bádlós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4, ½ évre 2, ¼ évre 1 P.

Budapest, 1935.

XVI. évfolyam, 25. szám.

Junius hó 16.

Mi a magyar földre építjük fel ennek a nemzetnek jövőjét!

Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter nagyszabású költségvetési beszéde

A képviselőház június hó 4-én, kedden tárgyalta a földművelésügyi tárca költségvetését. Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter hatalmas beszédében egyrészt őszintén feltárta a mezőgazdaság helyzetét, másrészt beszámolt azokról a nagyjelentőségű kormányintézkedésekről, amelyek a közeljövőben válnak esedékessé. A miniszter beszédéből — földművelés-olvasóink okulására és megnyugvására — az alábbi részleteket közöljük:

A miniszter bevezetőül a jégkár sújtotta vidékekről szólott és kijelentette, hogy a kormány a mai helyzetben is mindent el akar követni, hogy ezeknek a vidékeknek szorgalmas népén segítsen. Ezután köszönetet mondott a vita szónokainak a tárgyilagos felszólalásokért és előrebocsátotta, hogy a tagosítás és a gazdaadósságok kérdésével foglalkozni nem kíván, mert ebben a két kérdésben végleges megállapodások még nem jöttek létre, ellenben minden szépítés nélkül, a köteles őszinteséggel fogja a mezőgazdaság helyzetét feltárni.

A mezőgazdaság nemzetközi helyzetével kapcsolatban megállapította a miniszter, hogy az egyes államok mindenütt autarchikus (önellátási) berendezéseket léptetnek életbe s bár mi nem helyeselhetjük ezeket a rendszabályokat, kénytelenek vagyunk alkalmazkodni hozzájuk.

Árjavító intézkedések

— A mezőgazdasági politika lényegének arra kell irányulnia — mondotta — hogy egyrészt védekezzünk a világgiacon uralomra jutott veszteséges árak kihatásai ellen,

másrészt, legalább befelé, olyan mezőgazdasági árszínvonalat igyekezzünk tartani és biztosítani, amely a veszteségek további fokozását megakadályozza. Az új termés értékesítésénél ismét a római paktum alapjára fogunk helyezkedni. Az eddig lefolyt tárgyalásokból megállapítható, hogy nagyjában ugyanazon rendszer szerint fogunk eljárni, mint az elmúlt esztendőben és igyekezzünk a buza árát alátámasztani. A hármas (magyar-olasz-osztrák) pak-

tum kiegészítésekképpen sikerült Svájjal olyan megállapodást létesíteniünk, amely lehetővé teszi egy további export számára a piacokat.

Elmondta ezután a miniszter, hogy a termelést szervező beavatkozás folytán többféle termelési ágban sikerült jobb áralakulást biztosítani, így a burgonyánál, olajlenagnál, cukorrépánál, cukorrépaagnál, borsóvetőmagnál, zöldség- és virágmagvaknál. A gyapjuértékesítésnél olyan árakat biztosítottunk, amelyek a világgiacon árakhoz képest mintegy nyolcvannégy százalékos felárat jelentenek. Juhtenyésztésünk remélhetően ennek következtében erőteljesen fel fog lendülni. A faértékesítés ismertetésénél arra utalt, hogy hajlandó bizonyos intézkedéseket revízió alá venni. A sertésértékesítés terén, ha a túltermelés miatt nem is tudjuk biztosítani a sertésenyésztésnek a multban való rentabilitását, de feltétlenül megakadályozta a kormány, hogy a sertés-árszínvonal tovább zuhanjon s az egész sertésenyésztést veszedelembé sodorja.

Exportunk fokozatosan javul

A devizapolitika mezőgazdasági vonatkozásairól elmondta a miniszter, hogy ma már mindjobban előtérbe lép az a törekvés, hogy összhang álljon elő a valutapolitikai érdek és a mezőgazdasági termelés között. Magyarország külkereskedelmi forgalma az utóbbi évek folyamán a kormány nagy erőfeszítésének eredményeképpen fokozatosan javul, ugy hogy Magyarország kiviteli forgalma a szabadforgalom éveivel viszo-

Darányi Kálmán
m. kir. földművelésügyi miniszter

nyitva, jóval kedvezőbb képet mutat, mint a többi országa. A zsrinál és baromfinál ötven százalékkal, a vajnál több mint száz százalékkal emelkedett az export, paradicsomkészítményeknél 500 vagont exportáltunk, holott azelőtt nem is volt paradicsom-exportunk. Ezeket az eredményeket a mai nehéz viszonyok között értékként kell elkönyvelni.

A Tiszántul helyzete

A miniszter ezután a Tiszántul problémáival foglalkozott. Egyik legfőbb baj az, hogy a Tiszántul Trianon következtében határvidékké vált s megszűnt annak a lehetősége, hogy Csehszlovákia felé exportálhasson. Ezért kénytelen nyugat felé exportálni. Ezért van más vidékkel szemben nagy fuvardíjhátrányban, ami megnehezíti az értékesítést. A kormány ezen a bajon speciális fuvarkedvezményekkel iparkodott segíteni és intézkedés történt a közvetvám csökkentésére is. A különböző díjkezelvények kiegyenlítik olasz relációban a Tiszántul terhére a szarvasmarhánál mutatkozó és a multban fennálló fuvardíjkülönbséget. A cseh sertés kivétel tekintetében a most kötendő megállapodásokban a sertésekre vonatkozólag is megegyezés fog létrejönni és azon lesz a miniszter, hogy a sertészállítást tulnyomó részben a Tiszántul lássa el.

A buzaexporttal kapcsolatban elmondta a miniszter, hogy a keleti vármegyék termelői fuvar szempontjából lényegesen kedvezőtlenebb helyzetben vannak, mint a dunántuli buzatermelők. Az így mutatkozó fuvardíj-diszparitás csökkentésére ebben a gazdasági évben olyan intézkedés történt, hogy a dunáninnyi buzatermelők a feladó vasútállomáson ötven fillérrel kaptak magasabb árat buzájukért, mint ahogyan a fuvarköltségek kalkulálásával egyébként kaptak volna. Ilyen irányban ebben a költségvetési évben is gondoskodás fog történni.

A miniszter ezután a mezőgazdasági értékesítéssel kapcsolatban a szövetkezeti mozgalom egyre erősebb bekapcsolódásáról számolt be. Kisebb gazdasági ágakat helyesen csakis a szövetkezeti mozgalom terjesztésével lehet megszervezni. A kormány igen melegen támogat minden olyan törekvést, amely a szövetkezeti mozgalom fejlesztését célozza. A termelési kultúra fejlődése terén a kormány és a gazdatársadalom együttes munkájának eredményeképpen meglehetősen javulás állott elő, aminek példája a tenyészállatvásár gyönyörű eredménye. A mezőgazdasági termelés átállítását illetően a miniszter megemlékezett a termelés egységesítéséről, a minőség javításáról, a terméshozam fokozásáról és az előállítási költségek csökkentéséről, amelyek te-

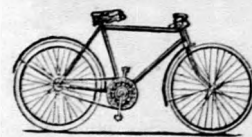
kintetében a kormány már a multban is a termelés gazdaságossága érdekében tevékenységet fejtett ki.

A termelés egységesítésének eredményei

— A búzánál eddig is jelentékeny siker mutatható fel. Körülbelül 2 millió 800 ezer hold buzaterületből kétféle holdon az egységes buzatermelést kerestülviszük. A burgonyánál, tengerinél és hüvelyes növényeknél irányították a termelést. Igen fontos ez a kérdés a tengerinél, amelyből eddig nagy mennyiséget exportáltunk, sajnos, a tavalyi rossz termés miatt arra kell gondolni, hogy az inséges vidékekre külföldről hozunk be tengerit. A burgonyánál az eddigi beavatkozás eredménye az exportpiacok igényeihez való alkalmazkodás. Hasonló törekvésekre van szükség a sörárpánál, a babnál, a lencsénél. Megemlítette a miniszter, hogy a konzervgyárak ez évben háromezer vagont paradicsomot kötelesek átvenni. A homoki gazdálkodást olyan módon kell irányítani, hogy a gazdák iparkodjanak a homokon alkalmas takarmányféléket nagyobb mértékben termelni. A gyümölcs-termelés fontosságáról emlékezett meg ezután a miniszter és ismertette a gyümölcslepitési kölcsönakciók szép eredményeit. A rendelkezésre álló hitelből ez évben hatnyolcszáz holdat fognak betelepíteni. A mezőgazdasági lakosságot fokozottabb mértékben kell a gyümölcsfaápolási tanfolyamok részvételére serkenteni. A védekező szerek olcsóbbtételét már az elmúlt kormány is sikeresen tűzte programjába, most pedig a nikotin árat fogják 20 pengőről 14 pengőre csökkenteni.

Az állati oltóanyagok további olcsóbbítását ígéri a miniszter

Ezután az állattenyésztés kérdésével foglalkozott a miniszter. Az állatexporttal kapcsolatban megemlítette, hogy 55 ezer darab marhát szállított Olaszországba. Rámutatott a baromfitenyésztés egyre fokozódó jelentőségére, s megemlítette, hogy tojáskivétel tekintetében nagy nehézségekkel küzdünk. A tejkérdéssel kapcsolatban elmondta, hogy a tej-

40 éve a világot uraló eredeti angol THE CHAMPION kerékpárokat havi 20 pengős és saját készítésű kitiűtő ROYAL STAR

kerékpárokat 180 pengőért havi 16 pengős részletre. Kerékpáralkatrészeket rendkívül olcsó leszállított gyári áran.

Láng Jakab és fia kerékpár-nagykereskedés Budapest, József-körút 41. sz.

Kérjen ingyen nagy képes árjegyzéket!

értékesítés újabb rendezésére vonatkozó tárgyalások már előrehaladt stádiumban vannak. Az állatoltóanyagok áralakulásánál ismertette az árleszállítás eredményeit. A sertéspestis-szérumot a napokban csökkentette 60 pengőre s azt hiszi, hogy ezen a téren még további lépéseket is lehet tenni. A sertésorbánc elleni oltóanyag árat 13 százalékkal, a lószérum árat 6.4 százalékkal, a veszettség elleni oltóanyag árat 10.7 százalékkal szállították le. Ezek az árak az 1931. évhez viszonyítva 55.7 százalékkal, az 1933-as árakhoz viszonyítva 22.5 százalékkal csökkentek. De belátja, hogy ezzel még nem lehet befejezettnek tekinteni az állatoltóanyagok árának mérséklését.

Jelenti továbbá, hogy július hó 1-től kezdve az élőállatok értékesítésének megkönnyítése érdekében a vonaton, hajón, vagy gépkocsin szállított állatok állatorvosi vizsgálata alkalmával az államkincstár részére fizetendő vizsgálati díjakat 27 százalékkal mérsékelte, ami a szóbanforgó díjaknak békebeli összegre való leszállítását jelenti.

Két új szőlészeti törvényjavaslat

Általános helyeslés és éljenzés közben jelentette ki ezután a miniszter, hogy a szőlészeti és borászat kérdése igen a szívéhez nőtt és fontosnak tartja a szőlőkultúra fejlesztését. A közeljövőben két törvényjavaslatot fog benyújtani, egyiket a bor előállításnak, kezelésének és forgalmának szabályozásáról és a borhamisítás eltiltásáról. A másik törvényjavaslat a hegyköziségekről és szőlőgazdálkodásról fog szólni. Ez a két javaslat megakadályozza a szőlőmivelés terén a tultermelést, megkönnyíti az értékesítést a termelés irányítása és a minőség termelés fokozása által. A csemegezőlőfajtákat a szőlőtelepeken szaporítani kívánja és el fogja rendelni a csemegezőlők márkázását.

Évenkénti új téli gazdasági iskola létesül

A mezőgazdasági szakoktatás kérdésével kapcsolatban utalt a miniszter a négyéves munkaprogramra, amely a gazdasági szakoktatás és az alsóbbfokú szakoktatás kifejlesztése érdekében törvényjavaslatot tervez. Ennek a javaslatnak lényege röviden az, hogy legalább minden járásban legyen egy téli gazdasági iskola. A mai pénzügyi viszonyok mellett megvalósítani ezt most nem lehet, arra azonban feleletet fog kérni a pénzügyi kormánytól, hogy évenként legalább is tíz ilyen gazdasági iskolát lehessen felállítani. Bejelentette még a miniszter, hogy a népi gazdasági tanfolyamok számát kétszeresére emelte. Sikertült a népkönyvtárak részére 25.000 pengőt beállítani a költségvetésbe. Ismertette a gazdasági szakoktatás kü-

Anglia új külügyminisztere.

Sir Samuel Hoare, aki eddig India kormányzója volt.

lőnböző tanfolyamait, megemlítette, hogy a földbirtokpolitikai elgondolásokkal kapcsolatban különböző terveket fog a Ház elé hozni a felső gazdasági intézeteket végzett ifjuság elhelyezésére. Végül a mezőgazdasági kísérleti intézetek felszereléséről, a talajtani kutatások kedvező gyakorlati eredményeiről és az agrarmeteorológiai szolgálat kiépítéséről számolt be a miniszter.

Dizügyek, fásítás

Ezután a vizügyi politika irányelveivel foglalkozott. Bejelentette, hogy a Tisza hajózhatóvá tételét a rendelkezésre álló eszközökkel egyre tovább kívánják fejleszteni. Egyidejűleg sor fog kerülni a Körösök teljes hajózhatóvá tételére és végül a Duna—Tisza-csatornára. Az Alföld fásításával kapcsolatban megemlítette, hogy az új erdőtervény és az Alföld-fásítási törvény végrehajtása a legközelebbi feladat. Az Alföldön 190.000, az ország többi részén pedig kerekén 50.000 holdat kívánnak befásítani.

Nagy szeretettel és megbecsüléssel emlékezett meg a miniszter a mezőgazdasági munkásosztályról, melynek sorsán a kormány mindig segíteni kívánt. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy a mezőgazdasági munkásosztály jogos érdekeit megvédjük, elsősorban a vasárnapi munkaszünetre, a cseléd- és munkáslakásokra és az aratógépek használatának lehető kiszélesítésére gondol.

A telepítési törvény elkészült

Kifejtette ezután a miniszter, hogy a reformprogramnak az egész nemzetet és a nemzet életének egész szerkezetét igen erősen érintő fontos törekvése: olyan birtokpolitika megindítása, amely alkalmas legyen arra, hogy kiszélesítse az ország népi erőinek alapját. A cél az, hogy a nemzet lehetőleg széles rétegeinek nagy érdekeivel összhangzóan és körültekintően számoló, de a mai kor színvonalán álló folyamatos földbirtokpolitikát

csináljunk, a nagy-, közép- és kisbirtok között a helyes arányt biztosítsuk és gazdasági önállósághoz segítsünk olyan egzisztenciákat, amelyek a gazdasági önállóságra minden tekintetben alkalmasak. Tulajdonképpen ez a feladat az állam szociális és politikai biztonságát jelentő építő munka. Ez az elgondolás fogja az új költségvetési évben a törvényhozás elé kerülő telepítési törvényjavaslat alapját is alkotni, melynek kidolgozása már befejezés előtt áll és amelyet most a kormány egyes tagjai vizsgálnak át.

Beszéde befejezésével elmondta a miniszter, hogy Navratil Ákos egyetemi professzor munkájában kimutatja, hogy majdnem minden száz esztendőben áll be a mezőgazdaságra nézve olyan kritikus idő, mint amilyenben most élünk. Nem új dolog tehát a mezőgazdasági krízis és minden mezőgazdasági krízis megszűnik. Ma, amikor hullámvonalban mutatható ki a föld jövedelmezőségének változása, ez az irányzat mégis emelkedik. Száz évvel ezelőtt Riccardo nagy angol nemzetgazda, akinek nézete nem volt kedvező e tekintetben, mégis földet vásárolt, mert mint közigazda, nem sokat remélt a föld jövedelmezőségének emelkedésétől, de mint magánember, mégis földbe fektette vagyonának egy részét.

— Ma a trianoni békeszerződés megkötésének tizenötödik évfordulóján — fejezte be beszédét a miniszter — idézem azt a magyar gazdát, akit a román megszállás alkalmával mindenéből kifosztottak és amidőn azt kérdezték tőle: „Mondja, gazd'uram, mindene elveszett?” Erre ő acélos keménységgel azt felelte: „Nem, uram, a föld megmaradt!” Mi a magyar földre és az ilyen magyar gazdára építjük fel ennek a nemzetnek jövőjét!

*

Hosszantartó éljenzés és taps követte a befejező szavakat, majd a minisztert nagysikerű beszéde alkalmából képviselőtársai tömegesen üdvözölték.

BELPOLITIKA

Képviselőház

A képviselőház június hó 4-iki, keddi ülésén, került sor a földművelésügyi tárca költségvetésének tárgyalására. A tárca költségvetését Krudy Ferenc előadó ismertette nagyszabású beszédben. (Krudy Ferenc beszédét lapunk más helyén közöljük. A szerkesztő.) A vita során Eckhardt Tibor a jégkárkatasztrófától sújtott vidékek nehéz helyzetével foglalkozott, majd kifogásolta, hogy a bankok az utóbbi években semmilyen formában nem támogatták a mezőgazdaságot. Lukács Béla szerint kormányintézkedésekkel kell megvédeni a mezőgazdaság érdekeit. A

Laval, az új francia miniszterelnök.

cukorgyáráktól el kell vonni a cukorrépatermelési kontingenst, mert a gyárak ipari intézmények és mint ilyenek, nem fejlődhetnek a mezőgazdaság rovására. A sertéshizlalásnál is hasonló a helyzet, amennyiben a hizlalás husz százaléka ipari hizlalókban történik. Súlyos versenyt jelent tehenészetünknek az aszfalttehenészet. Az ipari szeszfordék kontingense is igazságtalanul nagy. Teleki Mihály gróf megállapította, hogy nálunk a földművelésügyi tárca közepesen van dotálva. Az alsófoku szakoktatás fejlesztését sürgette. A gazdasági felügyelő működését szorosabb kapcsolatba kell hozni a földdel. Végül részletesen foglalkozott a legelőkérdéssel és zöldmezőgazdálkodással. Baross Endre szőlészeti kérdéseket ismertetett, majd azt hangsúlyozta, hogy a mezőgazdaság kárára az ipari szeszérdekeltség meg nem engedhető hasznát élvez. Ezután Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter mondotta el beszédét. (A miniszter felszólalását lapunk vezető helyén közöljük. A szerkesztő.)

A miniszter beszéde után Jurcsek Béla, Horváth Ferenc, Csikvándy Ernő, Haam Artur és Nirsse Pál elfogadták a tárca költségvetését.

A június hó 5-iki, szerdai ülésen a földművelésügyi tárca részletes tárgyalása folyt le. Pintér László, Festetics Domonkos gróf, Vay Miklós báró, Hertelendy Miklós, Eszterházy Móric gróf, Roszner Iván báró, Bánó Iván és Szabó Imre elfogadták a tárca költségvetését, majd Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter válaszolt a vita során elhangzott megjegyzésekre.

A Ház a tárca költségvetését részleteiben is megszavazta és utána áttért a belügyi tárca költségvetésének tárgyalására.

A június hó 6-iki, csütörtöki ülés kiemelkedő eseménye Kozma Miklós belügyminiszter beszéde volt. A miniszter erőteljesen hangsúlyozta, hogy felügyeleti jogánál fogva minden eszközzel meg fogja akadályozni azt, hogy egyesek a közpénzt „csáki szal-

májának" tekintsék. Szükségesnek tartja a tanyarendezést, a járási és községi határok észszerű új megvonását. Reméli, hogy őszre ebben a kérdésben már konkrét intézkedéseket tehet. A Jugoszláviából kiüldözött magyarok közül körülbelül ezer már visszatérhetett, de kétezer még itt van. Az árvagyermeknek vagyónának kezelése nem történik helyes rendszerrel; szükség van az árvaszék államosítására. A betegellátási költségekről elmondta a miniszter, hogy a kis ingatlannal bíró embereknél, akik a kórházi ellátás költségeit megfizetni nem képesek, nagyon sokszor megtörténik, hogy az ingatlanokat elárverezik. Mielőtt a végleges rendezés megtörténik, arra törekszik, hogy a kórházfenntartók *humánusan kezeljék a kérdéseket, mert lehetetlen helyzet, hogy valakit, akinek 350 pengőt érő háza van, 70 pengő kórházi költségért elárverezzenek.*

A miniszter beszéde után a tárca költségvetését megszavazta a Ház.

A június hó 7-iki, pénteki ülésen a pénzügyi tárca költségvetése került sorra. Schandl Károly dr., Éber Antal, Reményi-Schneller Lajos felszólalásaikban elfogadták a költségvetést, majd Fabinyi Tihámér pénzügyminiszter válaszolt a felszólalásokra és megállapította, hogy Magyarország, a megcsontított kis országnak nem szabad merész és egyéni akciókra gondolni sem és nem szabad elhítni a nemzettel azt, mintha máról-holnapra ki lehetne kerülni saját elhatározásunk alapján nehéz helyzetünkből. Nem lehet várászvesszővel csökkenteni az adóterheket, a költségvetés számerdejében józanságra van szükség. Sor kerül a társulati adó-reformra, szociális szel-

lemet visz a kormány a többgyermekes családok adókonnyításának kérdésébe és sor kerül az *aggregények megadóztatására is.* A gazdaadóságok tekintetében megnyugtató megoldást fog hozni a kormány. Sor kerül az adórendszer egyszerűsítésére is. A Gömbös-kormány nyugodt állapotot akar teremteni, hogy minden magyar polgár bizalommal lehessen a pénz iránt, akkor majd itt is megindul az erőteljesebb tőkeképződés.

A miniszter beszéde után a tárca költségvetését részleteiben is megszavazták és ezzel az 1935—36. évre szóló állami költségvetés tárgyalása véget ért.

A felsőház június hó 5-én tartott ülésén megszavazták az iparügyi minisztérium felállításáról szóló törvényjavaslatot.

Grecksák Richárd dr., országgyűlési képviselő kilépett a Független Kisgazdapártból és ugyanakkor a Nemzeti Egység Pártjához csatlakozott.

Filléres gyorsvonatok

Az államvasutak igazgatósága közli, hogy legalább 500 utas jelentkezése esetében június hó 16-án a következő filléres, illetve vásári vonatokat indítja:

Gyorsvonat Budapestről Miskolcra és Nyíregyházára (Szerencsen át). A menettérti jegy ára Miskolcra 4 P, Nyíregyházára 5.40 P. — Vásári vonat Budapestről Debrecenbe. A menettérti jegy ára 4.70 P. Ehhez a vonathoz a menetjegyirodák csakis annak szolgáltatóknak ki menettérti jegyeket, aki a tiszántuli Vásár belépőjegyét, — ára 50 fillér — egyidejűleg megváltja.

Az Alföld dolgozó népéért...

Az a beszéd, amelyet Antal István államtitkár mondott Hódmezővásárhelyen, a TESz diszközgyűlésén, nemcsak az alföldi magyarság gondolat-körét visszhangozta s érzelmeit tolmácsolta, hanem az egész magyar nemzet egyik legfájóbb sebéit is tárta föl. S amikor Antal István azt hangszólta, hogy „a mai generációnak lesz kötelessége helyrehozni mindazokat a mulasztásokat, amelyeket a háborúelőtti békés idők nyugalmas korszakaiban követtek el az Alfölddel és népével szemben, s megalkotni mindazokat a kulturális, gazdasági és szociális reformokat, amelyek az Alföld dolgozó népének gazdasági függetlenségét, szociális biztonságát és kulturális fejlődését lesznek hivatottak biztosítani“, szavaival tömören és világosan jelölte meg az utat és módokat, amelyek a nemzet boldogulásának mértőföldmútatói. A gazdaadóságok, illetve a gazdahitel kérdése, a mezőgazdasági árkérdés rendezése, a helyes, nemzeti irányú földbirtokpolitika, az alföldi agrárszociális viszonyok javítása és előbbrevitele, nemkülönben az alföldi tanyakérdés és a közegészségügy rendezése, mind, mind egy-egy fontos és ki nem hagyható állomása az állami élet és boldogulás előbbrevetésének. Az államtitkár az Alföldet a magyar függetlenség eszméjének egyik legszilárdabb védőbástyájaként említette. Hogy továbbra is, a teljes magyar önállóság eléréséig, az maradjon, ilyen megértő beszédre s annak nyomán cselekedetekre van szükség. A baj felismerése a gyógyítás kezdete. Érdeklődéssel figyeljük a folytatását. Mert régi szokás-mondás, hogy amelyik orvos jól felismeri a bajt, könnyebben is gyógyítja... Azt pedig minden okon feltételezhetjük, hogy Antal István államtitkár nyilatkozatai a kormány tudtával és beleegyezésével hangzottak el.

Három minisztériumban folyik a gazdaadóságok rendezésére irányuló munka

A gazdaadóságok rendezésének kérdése egyik legsürgősebb pontjaként szerepel a kormány programjának és mivel október hó 31-én a gazdaadóságokról érvényben lévő rendelet hatálya lejár, a kormány idejében gondoskodni fog a szükségessé váló új szabályozásról. Ezidő szerint három minisztériumban folyik a munka ebben az irányban és a kormány nagy súlyt vet arra, hogy az érdekelt szakkörök véleményét és javaslatait megismerje és a rendezés során figyelembe vegye.

Negyvenkét külföldi sportrepülő-gép Budapesten.

A gépek pünkösd hétfőjén érkeztek az európai körrepülés alkalmából.

A fagy- és jégkárosult gazdák megsegítése

A május folyamán pusztító elemi csapások, fagy és jég által sujtott gazdák megsegítésére a kormány az alábbi intézkedéseket tette:

Szőlősgazdáknak, gyümölcsstermelőknek

A fagy- és jégkárosult szőlősgazdák és gyümölcsstermelők részére rézgálicot, a gyümölcsstermelők részére a moly elleni védekezés céljaira arzénos védekező szereket is, a szőlőbirtokosok részére pedig rézgálicon kívül még kedvezményes áru péti-sót is nyújt, 18 hónapi kamatmentes hitellel abban az esetben, ha a kárt szenvedett birtokos összirtoka öt katastrális holdnál nem nagyobb, fő jövedelmi forrása szőlője és gyümölcsöse és szőlőjében vagy gyümölcsösében legalább ötven százalékos károsodást szenvedett.

A védekező szerekre való igényeket községekben a községi elöljáróság, városokban a polgármester, illetve a kerületi elöljáróság útján kell bejelenteni. A rézgálic maximális mennyisége mind szőlőre, mind kizárólag almával vagy körtével telepitett gyümölcsösre katastrális holdanként 12 kilogrammban, az arzénos szer maximális mennyisége kizárólag almával vagy körtével telepitett termőgyümölcsösre katastrális holdanként 60 kilogrammban állapított meg.

A rézgálic kilogrammonkénti ára 48 fillér, a fázisadón és szállítási költségen kívül, az arzénos szerek ára a rendeltetés helyén kilogrammonként

2.50 pengő, a péti-só kedvezményes ára rendeltetési állomáson métermázsánként 10 pengő.

Szántóföldi károsultaknak

Azoknak a husz katastrális holdas vagy ennél kisebb földbirtoku gazdák részére, akik a fagy és jégverés folytán buza, rozs, repce és egyéb vetésüket kiszántani voltak kénytelenek és a kiszántott területek pótlására önerejükkel nem képesek, a kormány a gazdasági felügyelőségek útján rövid tenyészidejű tengeri, továbbá köles- és moharvetőmagot nyújt kölcsönként. A kiosztásra kerülő tengeri-vetőmag természetben ez év december 31-ig, a többi vetőmag ugyanaddig az időpontig készpénzben kamatmentesen visszafizetendő.

Adóelengedés, halasztás

Gondoskodott a kormány arról, hogy a szántóföldi terményekben akár a fagy, akár a jég okozta a kárt, a kárt szenvedett gazdák folyó adójuk megfizetésére 1936 augusztus 15-ig, a szőlő- és gyümölcsös-birtokosok pedig a szőlőjüket és gyümölcsösüket ért fagy- vagy jégkár folytán 1936 november 15-ig halasztást kaphassanak. Biztosította továbbá a kormány azt is, hogy a fagykárok folyó évi június 15-ig legyenek bejelenthetők. A bejelentések alapján a hivatalos becslések már június 17-én megkezdődnek és a kárt szenvedett gazdák a tényleges kár mértékéhez képest adóelengedés-

ben részesülnek. A földadó elengedésének vagy mérséklésének megállapításánál a júniusban foganatosított másodikvetést úgy tekintik majd, mintha a kiszántott területet be sem vetették volna.

Valamennyi pénzügyet és hitel-szövetkezetet felhívtak, hogy az elemi károkat szenvedett gazdákkal szemben tüke- és kamatfizetési kötelezettségeik teljesítésének elbírálásánál a legnagyobb kiméletet alkalmazzák.

A fagy- és jégkárok folytán munkaalikálom nélkül maradt munkások megélhetését a kormány közmunkák megindításával megfelelő munkaalikálom teremtése útján fogja biztosítani.

Darányi miniszter körutja

Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter június hó 8-án Barcza Ernő államtitkár és Uhlarik Béla miniszteri titkár kíséretében gépkocsin először a kecskeméti határban tekintette meg a jég által elpusztított területet, majd Csongrádra ment és onnan érkezett Szentésre.

A miniszter kijelentette, hogy a miniszterelnök különböző közmunkák céljaira 120.000 pengő beruházást engedélyezett Szentésnek, továbbá, hogy Csongrád vármegye 50.000 pengő segélyt kap vetőmagbeszerzési célokra. Szentésről Csanád vármegyébe ment a miniszter és ott is megtekintette a jégverte területeket, majd este gépkocsin visszatért a fővárosba.

30.000 napos csibe kiosztása

A fagy és a jég által sujtott gazdák felsegítésére a június 7-iki minisztertanácson letárgyalt intézkedéseken kívül folyamatban van egy

Védjük a megmaradt termést!

Az egészséges gyümölcsnek, szőlőnek magas ára lesz!

A védekezés olcsó!

Naspcasen - Tutakil

gomba- és rovarkártevők ellen

Aezola-Dacsin || Amanil-Sulfacal
ragó kártevők ellen || gombabetegségek ellen

bordói léhez keverve

„AGRO” növényvédelmi és mezőgazdasági r.-l.-nál
Budapest, IV., Hajó-utca 2. Telefon: 804-77

Részlet az ugynevezett „Östehetségek“ budapesti kiállításáról.

másik érdekes akció is. A földművelésügyi minisztérium a *Külkereskedelmi Hivatal* javaslatára 2000 pengős segélyt irányzott elő és ebből az összegből a fagy- és a jégkársújtott vidékek gazdái számára 30.000 darab napocsibét fognak kiosztani. A keltetést a gödöllői, pápai és kecskeméti állami szakiskolák végzik, díjmentesen bocsátják az akció rendelkezésére keltetőgépeiket, a kiosztás adminisztrálását pedig a Külkereskedelmi Hivatal intézi. Az igényjogosult gazdák 3—5 filléres áron kapják meg a napocsibéket. Ezzel az akcióval a földművelésügyi minisztériumnak és a *Külkereskedelmi Hivatalnak* az a célja, hogy a gazdák őszi jövedelmének legalább egy részét biztosítsa, egyúttal pedig felhasználják arra is, hogy a kivitel szempontjából legjobban kedvelt baromfifajtát, a magyar parlagit és javított parlagit nagyobb mértékben elterjessék. A keltetés két turnusban történik és közvetlenül pünkösdtől megindult.

VILÁGKRÓNIKA

A *Vasárnap* már legutóbbi számában beszámolt arról, hogy a francia kormányválság még nem oldódott meg, miután a parlament a *Flandin-kormány* után következő *Bouisson-kormányt* mindjárt az első bemutatkozó ülésen két szavazattal leszavazta. A köztársaság elnöke ekkor *Laval* volt külügyminisztert bízta meg a kormány megalakításával, de *Laval* első próbálkozása eredménytelenül végződött. *Lebrun* elnök további kísérletei sem végződtek eredménnyel és végül ismét *Laval* kapta meg a megbízást a kormány megalakítására. *Laval* ez-

uttal eredménnyel folytatta le tárgyalásait és sikerült olyan kormányt összeállítania, amellyel a Ház elé állhatott. *Laval* kormánya június hó 7-én mutatkozott be a kamarában és mindjárt első ülésen előterjesztette a rendkívüli teljes felhatalmazásra vonatkozó törvényjavaslatot, amelyet a kamara 275 szavazattöbbséggel el is fogadott. *Laval* kormánya eszerint kiállotta az első próbát. Ezután a szenátus elé került a felhatalmazási törvényjavaslat és a szenátus is elfogadta. Az új kormány előtt most már nyitva az út, hogy a frank megszállardítás érdekében szükséges lépéseket megtehesse.

Az olasz-abesszin konfliktus még mindig nem jutott nyugvópontra. Olaszország továbbra is teljes készenlétben áll s míg a nemzetközi diplomácia azon dolgozik, hogy a Népszövetség útján tüntesse el a két állam között fennálló differenciákat, Olaszországban még mindig meglehetősen háborús a hangulat. A külpolitika beavatottai már arról is tudnak, hogy az olasz-abesszin békebizottság június hó 25-én fog összeülni, de ezzel szemben Olaszországban erősen tartja magát az a meggyőződés, hogy az olasz csapatok be fognak vonulni Abessziniába és ha a Népszövetség közbelépne, akkor Olaszország feltétlenül szakít Genffel.

Június hó 7-én *MacDonald* angol miniszterelnök kormánya is lemondott. A király *Baldwint* bízta meg a kormány megalakításával s az új kormányban a régi kormány nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő és ismert alakjai közül *Simon* a belügyi tárcaát vette át. *Eden* lord a népszövetségi ügyek tárca nélküli minisztere lett, a külügyminisztériumot pedig Sir Sa-

muel Hoare volt indiai miniszter vette át.

Benes csehszlovák külügyminiszter Moszkvába utazott és Litvinovval folytatott tárgyalásai után aláírta a csehszlovák-orosz katonai egyezményt.

A román közoktatásügyi minisztérium megszüntette a *csikszentkirályi, mádfalvai és gyergyóditrói* felekezeti iskolák működését. Százestendő multtal rendelkező magyar nyelvű iskolák szűnnek meg ezzel az intézkedéssel. *Farkastelke* községben a magyar lakosság tiltakozó népgyűlést tartott a rendelet ellen; a gyűlésen *Tamás Dénes* gazdálkodó is felszólt. Tamást a csendőrség elhurcolta és összeverték. A brassómegyei kisebbségi tanerőket újabb nyelvvizsgára utasították. Ez annyit jelent, hogy ismét sok magyar fogja elveszteni a kenyérét.

Ujabb kémkedési ítéletek

A m. kir. honvédtörvényszék legutóbb *Bay Béla* fényképész, román állampolgárt és *Lehoczky Ernő* segédkönyvelőt kémkedésért életfogytiglani, *Mike Béla* tisztviselőt, csehszlovák állampolgárt pedig tizenötévi fegyházra ítélte. Most arról értesülünk, hogy a m. kir. honvédtörvényszék ugyancsak idegen államok javára elkövetett kémkedés, illetve hűtlenség büntette miatt:

Klein Oszkár hivatalnok, csehszlovák állampolgárt tizenkétévi fegyház, tízévi hivatalvesztés, politikai jogai gyakorlatának ugyanily tartamu felfüggesztésére, végül a visszatéréstől örökre eltiltása mellett az ország területéről való kiutasításra; *Skamba* András asztalos, csehszlovák állampolgárt kilencévi fegyház, kilencévi hivatalvesztés, politikai jogai gyakorlatának ugyanily tartamu felfüggesztésére, végül a visszatéréstől örökre való eltiltás mellett az ország területéről való kiutasításra; *Wertheim* József tisztviselőt négyévi fegyház, hétévi hivatalvesztés, politikai jogai gyakorlatának ugyanily tartamu felfüggesztésére, továbbá az összes határmenti helységekből, valamint Győr és Budapest területéről való kiutasításra; *Nagy* Borbála hajadont négyévi fegyház, négyévi hivatalvesztés, politikai jogai gyakorlatának ugyanily tartamu felfüggesztésére; *Eperjesi* István földmívelő, csehszlovák állampolgárt, háromévi börtön, ötévi hivatalvesztés, politikai jogai gyakorlatának ugyanily tartamu felfüggesztésére, valamint az ország területéről való kiutasításra ítélte.

Milyen az új idők agrárpolitikája és hogyan alkalmazkodik hozzá a magyar mezőgazdaság?

Krudy Ferenc országgyűlési képviselő előadói beszéde a földművelésügyi tárca költségvetési tárgyalásánál

Az 1935. és 36-ik évi állami költségvetés földművelésügyi tárcájának előadója Krudy Ferenc országgyűlési képviselő volt, aki június hó 4-én mondotta el a képviselőházban előadói beszédét. Krudy Ferenc felszólalásából, mely valóságos agrárpolitikai tanulmány, az alábbi részleteket ismertettük meg a Vasárnap olvasóival:

— Ahogyan a földművelésügyi tárcának az 1935—36. évre szóló költségvetését kézbe vesszük, azonnal szembetűnik az az örvendetes jelenség, hogy e tárca dotálására erre az esztendőre majdnem 3 millió pengő többletszeg irányoztatott elő. A kiadások most 38.6 millió pengővel vannak felülve. Ehhez tartozik a költségvetésen kívül előirányzott hitelek-ből vizimunkálatokra 700.000 pengő, hűtőházakra és gyümölcsaszalókra 420.000 pengő, vagyis összesen 1,120.000 pengő. Végül idetartozandónak kell megemlíteni az igazságügyi tárca költségvetésénél letárgyalt és elfogadott 1,000.000 pengőt, amely a tagosítási alapra szolgál.

— Szerény eszközökkel nagy dolgokat kellett és kell végrehajtani. Kellős közepén vagyunk egy nagyarányú átalakulásnak, amely átalakulás máris lényeges eredményeket hozott az országnak. Évek óta tartó megbeszélésekben bőven megtárgyaltatott már a Trianon utáni Magyarország helyzete. Elmondották ismételtén, hogy Magyarország miként cseppent bele Trianon után, Ausztria kényelmét elvesztve, egy nagyarányú nemzetközi versenybe, amelyet az előbbiekkal szemben teljesen megváltozott piaci rend és forma jellemezett. Ezekhez a változott viszonyokhoz, ha érvényesülni akartunk, minden erőnkkel alkalmazkodnunk kellett. Versenytermelés, minőségi termelés, standardáru-képzés, típusáru-képzés, márkázás, piacosítás, stb. jelzik ezt az egész fogalomkört, amelyet, ha követ a kormányzat és szerves egészé formálja azt: előttünk áll a legújabb idők agrárpolitikája.

Az új idők agrárpolitikája

— Ha érvényesülni akartunk és akarunk, ehhez minden erőnkkel alkalmazkodnunk kellett. Tény az, hogy az autarchikus elzárkózás ma még akadályoz bennünket, de a Gondviselés által nyújtott helyzeti előnyünk kihasználására ez az új agrárpolitikai forma mindenestre olyan, amelyek kihasználásával és rend-

szerbe öntésével biztosíthatjuk magunknak az európai piacokat.

— Magyarország mezőgazdaságának ugyanis rá kell vetnie magát azokra a terményekre, ahol a számunkra mutató minőségbeli többlet (bor, buza, lucerna, gyümölcs, stb.) legjobban érvényesül és azt a szervezetet kell adni a mezőgazdaságnak és az értékesítésnek is, amely szervezet útján ez a plusz, ez az istenadta minőségbeli fölény minél jobban érvényesül. Ha ezt mi egy elsődleges foku munkamegosztás-szerű szerepkörnek nevezzük, akkor utána következik a második, vagyis az, hogy az ország különböző területei között is fennáll ilyen munkamegosztás-szerű feladat. Itt is vannak klimai és talajbeli eltérések, tehát a gazdának a saját maga érdekében, de közérdekből is, alkalmazkodni kell hozzá, hogy bizonyos regionális rend keletkezzék, mert aszerint alakul a gazda bevétele, tehát gazdasági mérlege, hogy miképp válassza meg azt a terményt, amelyet birtoka talaján és az ottani klíma mellett a lehető legolcsóbban, a legjobb minőségben és mennyiségben előállítani képes. Magyarország termelésének magasabbrendű rendszere tehát akkor lesz befejezve, ha minden megyének, minden vidéknek, néha minden járásnak meglesz a maga típusnövénye, amelyet mindig emelkedő minőségi színvonalban s mindig nagyobb és nagyobb mennyi-

ségben egyenletesen fog tudni előállítani. Ugyanezt kívánja a talaj-erő fenntartásának, továbbá az ipari termelésnek szempontja is. Jogos kívánság ugyanis, hogy az ipar védelmében benne foglaltassék a mezőgazdasági nyersanyagtermelés védelme is. Éppen ezért a földművelésügyi kormányzat helyesen, eredményesen és közérdekűen járt el akkor, amikor a mezőgazdák és a nyersterményeket feldolgozó iparvállalatok között kötött termelési szerződéseket irányítja és ellenőrzi, amikor gondoskodott a fabehozatal szabályozásáról, továbbá Budapest burgonyaellátásáról, aminek eredményeképpen lényegesen magasabb árakhoz jutottak a gazdák, anélkül, hogy a kereskedelem és a fogyasztás ennek kárát vallotta volna.

Komoly eredmények a termelés irányítása terén

— Ha most átvizsgáljuk a földművelésügyi tárca költségvetését, akkor az előbbieken ismertetett új agrárpolitikát abban kifejlesztve találjuk. Az egyes tételekre rátérve, jellegzetes mindjárt, hogy az Alföld agroteológiai tanulmányozására a múlt évinél 10.000 pengővel többet vett fel a költségvetés. A kísérletiügyi intézmények dotálására ugyanon 60 ezer pengő vétetett fel. Ehhez csatlakozik a buza-, tengeri- és gyümölcs- stb. kataszterek felállítására. A kettő együtt, a helyi viszonyok, a termelő-tájak ismerete, az agroteológus tapasztalataival összevetve adják azt az alapot, amelyre a termelés irányításának az a rendszere lesz helyezhető.

— A kísérletiügyi intézmények munkája, különösen a termelés minőségi irányának helyes megválasztásánál volt nagyrértékű. A földművelésügyi minisztérium 1931 végén kezdte meg Magyarországon a buza-termelés egységesítését, éveken át teljes elismerést érdemlő szorgalommal és körültekintéssel folytatta, úgyhogy 1934. év folyamán csak 800.000 katasztrális hold hiányzott az összes buzaterületből ahhoz, hogy négy kiváló buzafajta most már egységesen urálja Magyarország buza-termelését. Ennek a 800.000 katasztrális holdnak bevonása az egységesítésbe az ezévi költségvetés feladata lesz s ha ez meglesz, akkor azt lehet mondani, hogy az egységesítés munkája a jelen idő feladataihoz mérten be van fejezve. Ez pedig lényegesen

Krudy Ferenc

országgyűlési képviselő, a földművelésügyi tárca költségvetésének előadója.

javitotta helyzetünket, mert a külföldön elsősorban azokat a búzákat keresik, amelyek sikértartalomban magasabbrendűek azoknál a búzáknál, amelyeket ott az illető import-országban termelnek. *Ez határozta meg egyúttal Magyarország nemzetközi helyzetét is a búzákérdésben.*

— Ugyancsak a minőségi termelés és egységesítés politikáját követi a minisztérium a *kapásnövények termelésének irányítása terén is*, elsősorban a *tengerinél*. A tengerinél az 1934. év végén körülbelül egymillió katasztrális hold bevételére elegendő és most már csak két tengeriféleségre szorító vetőmagmennyiség állott a gazdaközönség rendelkezésére előre. A *burgonyatermelésnél* ugyan csak rohamléptekkel mentünk előre, amennyiben az 1934. év tavaszán 103.000 métermázsza egészséges vetőgumót osztottunk ki és a megelőző esztendőben már 3—4 millió métermázsza feleslegünk volt. *Lencsében* 1930-ban még importunk volt, ez az import 1931-től kezdve megszűnt, sőt már exportálni kezdünk. Folytatódik a *babtermelés* organizálásának és értékesítésének a munkája is. A *sörárpa- és a kendertermelésnél* a munka a talaj- és klímavizonyoknak, valamint az exportkövetelményeknek legjobban megfelelő fajták kiválasztásával és elterjesztésével folytatódik, amihez a *lennél* hozzájárul az, hogy a Németországgal kötött kereskedelmi szerződés következményeként lenvetésterületünket 25 ezer katasztrális holddal kiterjesztettük. A *csemegeszőlőtermelésnek* általában, de főleg a direkttermők átoltása utján való előmozdítása és a csemegeszőlőre való nagyobbarányu

áttérés érdekében tervszerűen folytatódik az az akció, amely a múlt évben is másfélmillió ingyen oltóveszsző szétosztásával járt. A *gyümölcs-telepítés* terén ugyancsak a múlt évben 616 katasztrális hold új telepítés jött létre az állam segítségével. 5600 főnyi hallgatója volt azoknak a tanfolyamoknak, ahol a gyümölcstermelésnél a kártevők ellen való védekezést, a helyes csomagolást és általában a nyugati piaci értelemben vett értékesítési módozatokat és a piacravitel formáit tanulták meg. Gyümölcstermelésünk a legutóbbi években nagy lendülettel lépett ki kezdetlegessége stádiumából.

Javuló termésértékesítés, a márkázás hatása

— A mezőgazdasági termelés organizálásának tervszerű munkáját a magasabb minőségi fokokon a *márkázás* tetőzi be, amely irányban a kormányzat már eddig is kiváló eredményekről számolhat be: ugyanis a *kivitel a márkázás nyomán az utolsó években rohamosan emelkedett*. Azzal, hogy az állam a kivitelre kerülő terményeknek a külföldi piacok igényéhez szabott és a kiszállítók által bevallott minőségét szavatolja, kiküszöböli a rizikót és a forgalmat a teljes megbízhatóságra állítja be. Ezzel nemcsak a meglévő piacokat biztosítja, hanem azokhoz újakat szerez, befelé a termelést fokozatosan, a külföldi igényeknek megfelelően alakítja át s ezzel mindinkább kiküszöböli azt a veszélyt, hogy a *gazdák olyan termények beállításával foglalkozzanak amelyeket esetleg eladni nem tudnak*. A márkázás érdeke a gazdának, a tisztességes kereskedelemnek és rajtuk keresztül az egész ország közgazdaságának.

— Áttekintve most már a *mezőgazdasági termelésünk* egészére eső organizáló munkát s áttekintve egyúttal az *értékesítés* egész organizációját és eredményét is, meg kell állapítanunk, hogy ez az *organizáló munka a ma a hivatásának és feladatainak kitűnően megfelelt*. A legutóbbi évekre esik az autarchia kifejlődése és ha azokat a rendelkezéseket nézzük, amelyeket a tőlünk importáló államok a magyar termékek elé górdítanak akadályként, szabályok, raffinált, erőszkos intézkedések formáiban, akkor látnunk, hogy milyen *heroikus küzdelmet kell folytatnia a magyar kereskedelemnek, általában export-intézményeinknek, hogy valamennyire is érvényesülni tudjanak*. És ime mégis pozíciónk növekedett és néhol kétszerese, más-hol másfélszerese lett annak, amit a megelőző esztendőben szállítottunk. Hogy e nehéz időkben pozíciónyerésről számolhatunk be, az elsősorban *agrárkivitelünk rugalmasságának és ügyességének, de nagy mértékben mezőgazdasági termelésünk alkalmaz-*

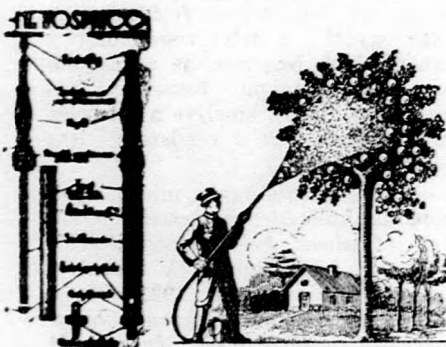
kodóképességének és ügyességének is tudható be.

— Pozíciónyerés szempontjából azonban legnagyobb jelentősége a *római egyezménynek van*, amely a minket fojtogató és politikai okokon alakuló elzárkózással szemben valóssággal a frontáttörés jellegével bír. *Ausztriának*, mint agrárrepor-tunk felvevő területének nagy fontossága közismert; *Olaszország* szintén nagy lehetőségeket nyújt, mint felvevő terület. Úgyes és feladatát betöltő rugalmas magyar kereskedelem és értékesítési szervezet mellett *Olaszország agrárkivitelünk egyik legfontosabb piaca lesz*. Ausztria és Olaszország együtt 10—12 millió métermázsás évi buzaszükségletükkel, teljesen elegendők ahhoz, hogy *Magyarországnak, egy normális termelési évet alapul véve, 6 millió métermázsza feleslegét felvegyék és minket a buzaár esése folytán bekövetkezett katasztrófális helyzetünkéből az ár megfelelő felemelésével és a buza-termelés jövedelmezővé tételével kedvezőbb gazdasági helyzetbe hozzanak.*

Fásítás, birtokpolitika

— A költségvetés további lényegesebb tételeit tekintve, nagyobb emelkedést mutat — 345.000 pengő összeggel — az *Alföld- és kopárfásításra előirányzott hitel*. Ez a megelőző évi tételekkel együtt összesen 573.000 pengőt tesz ki, ami körülbelül 15.000 katasztrális hold befásítására elegendő. Az új erdőtervény végrehajtása során immár szó lehet arról, hogy a *legelőkérdés lényeges továbbfejlesztésének alapját is megvessük*. A legelőgazdálkodás lehetősége ugyanis a *törpebirtokos-egzisztenciák életképességének egyetlen biztonsága és elősegítője*. Erre a célra a költségvetés 142.000 pengőt biztosított, ami megfelel a megelőző évi költségvetési rendelkezésnek. A nemzeti birtokpolitika folyamatos formáinak kielégítésére és célkitűzéseinek szolgálatára egy *telepítési törvényjavaslat* kidolgozása befejezés előtt áll. Addig is, míg ez a javaslat a törvényhozás elé kerül, a földmivelségi miniszter ur *parcellázások és elővásárlás utján a birtokpolitikai feladatokat és teendőket nagyobb lépésekkel serélluel kívánja szolgálni és ezért 1.030.000 pengőt vett fel a költségvetésbe, amely összegeben már beunfoalaltanak a telepítési törvényjavaslat elő-munkálati költségei is.*

— Birtokpolitikánkhoz csatlakoznak azok a költségvetési intézkedések is, amelyek különösen a kisebb birtokkategóriák prosperitásának elősegítésére vonatkoznak. Elsősorban azok a rendelkezések, amelyek az *állattenyésztés minőségének és mennyiségének fejlesztésére* vonatkoznak. E célra a költségvetésbe 30.000 pen-

Szétszedve Munkában
Legujabb szabadalom
„NETTOSPRICC“
dugattyunélküli
gyümölcscsapermetező készülék.

Olcsó, nincs benne bőrdzés, nem szárad ki, nem romlik, nem kopik. Egy perc alatt szétszedhető és könnyen tisztítható. Alkalmos permetezésre, fertőtlenítésre, meszelésre stb.

Kérjen díjtalan leírást.

Gyártja és forgalomba hozza:

Takács Károly, nyug. Máv. előljáró,
Budapest, VI., Kerekes-utca 28.

gővel nagyobb összeg vétetett fel a múlt évinél, s ez elsősorban arra szolgál, hogy a köztenyésztésnek a szükségelt számú és megfelelő magasabb minőségű apaállattal való ellátása biztosítható legyen. Előterbe állítottatott a költségvetés rendelkezései szerint a felvidéki területeken a borzderes fajták megerősítése.

A szakoktatás fejlesztése

— Gondoskodni kíván a miniszter ur a mezőgazdasági szakoktatásnak és pedig a tömegoktatásnak szempontjából igen nagy jelentőséggel bíró háromhónapos téli tanfolyamoknak kiszélesítéséről. Eddig 22 van az országban. A múlt költségvetési évben 25.000 pengő vétetett fel, most pedig összesen 50.000 pengő áll rendelkezésre, úgyhogy 44 ilyen tanfolyam fog megtartatni és pedig azokon a területeken, ahol nincs szakoktatási intézmény. Gazdasági népkönyvtárakra ugyancsak ujonnan 25.000 pengő vétetett fel. A meglévő 11 téli gazdasági iskolán kívül még egy, tehát a 12-ik gazdasági iskolát is felállítja a földmivelésügyi miniszter ur. Ami már most a mezőgazdasági szakiskoláknak az általános magyar közoktatásúgyhoz való viszonyát illeti, röviden a következőket volnék bátor megjegyezni. A szakiskola legfőbb vezetése, tananyagának meghatározása és ennek a tananyagnak a folyton változó országos gazdasági viszonyokhoz, egyúttal az illető termelő táj helyi viszonyaihoz való alkalmazása, valamint a szükségességhez alkalmazott szervezetnek megkonstruálása egyik legfőbb részletfeladata a magyar agrárpolitikának. Aki tehát kezében tartja a magyar agrárpolitika vitelét, annak feladatukre ennek a részletfeladatot alkotó agrárpolitikai teendőnek a vitel is és ezért felelős.

— Vizügyi beruházási munkálatokra az előző évi költségvetési összeghez hasonló összeg fog a miniszter ur rendelkezésére állani, részben magában a költségvetésben, részben pedig azon kívül. Megemlítést érdemel e cínnél, hogy 10.000 pengővel több vétetett föl a mezőgazdasági szempontból fontos öntözési célokra, illetőleg az egyik szakiskolával kapcsolatosan létesítendő mintaöntözőtelep létesítésére. Végül megemlíkezni kívánok a tárca fennhatósága alá tartozó állami mezőgazdasági birtokok működéséről, amelyek fokozottabb mértékben állítják be működésüket a minőségi termelés, a mag-nemesítés, a kísérletügy és általában a magasabbrendű mezőgazdasági termelésnek a szolgálatába.

— Most visszatérek arra, amivel beszédemet kezdtem, hogy nagy szegénységünkben igen csekély eszközökkel még így is nagy dolgokat

kellett megoldanunk. Az a kiváló szakemberekből álló közigazgatási apparátus, amely a miniszter ur vezetése alatt ennek az új agrárpolitikának a megteremtésén hivatva van közreműködni, minden dicsőretet megérdemel, de mindenesetre jóval többet, mint amennyi a Ház részéről a költségvetés egyszerű megszavazásában benne foglaltatik.

— De nem lenne teljes a kép, ha nem terjeszkednék ki arra, hogy le kell vennünk a kalapot a magyar mezőgazdaközönség előtt is, amely az utóbbi időkben alkalmazkodóképességének és tanulmánygyásának különös magas fokáról tett tanúságot.

— A jelen és jövő költségvetések az új idők agrárpolitikájának újabb

és újabb állomásait mutatják. Ezek az újabb állomások mutatják, hogy erők megfeszítésével törünk egy magasabbrendű cél felé, amely cél elérésénél előttünk áll a magyar mezőgazdaságnak egy olyan állapota, ahol a magyar mezőgazdaság, feltéve, hogy a nemzeti irányu magyar ipar támogatja, jóval sűrűbb népességet fog tudni eltartani, mint a mai négyzetkilométerenkénti 94 főnyi népsűrűség. Ehhez azonban a népnek és a kormányoknak összefogó tevékenységére van szükség!

Krudy Ferencet beszéde befejezése után hosszas és lelkes ünneplésben részesítették képviselőtársai.

A harmadik magyar-olasz gazdaifjusági csereakció résztvevői elutaztak Olaszországba

Június hó 11-én, kedden déli 12 órákor bucsuztatta el a Faluszövetség azokat a magyar gazdaifjakat, kik hat hónapos tanulmányi tartózkodásra indulnak Olaszországba. Az ünnepségen a gazdaifjakon és hozzártartozóikon kívül résztvett: Mayer János v. földmivelésügyi miniszter, a Faluszövetség elnöke, Tomcsányi Gyula miniszteri tanácsos, a földmivelési minisztérium, Riccardo Pignatelli herceg az olasz királyi követség képviselőjében; Krudy Ferenc országgyűlési képviselő, a Faluszövetség ügyvezető alelnöke; Tölgyes István dr., a Szövetség igazgatója és Szekeres László dr., a Szövetség főtitkára, a magyar-olasz csereakció szervezője.

Mayer János elnök szavaiban reá-

mutatott arra, hogy igen fontos nemzetgazdasági érdek fűződik az olasz és magyar gazdaifjusági csereakcióhoz. Immáron harmadszor indul utnak a magyar gazdatársadalom ifjusága Olaszországba. A kiküldetések célja kettős: egyrészt közelről megismerni az olasz mezőgazdaságot, amely Mussolini vezetése alatt követség méltó példát adott a világnak, másrészt kimélyíteni, megerősíteni a két nemzet gazdatársadalmi közötti kapcsolatot.

Lelekes taps követte Mayer János szavait. majd Tomcsányi Gyula, a földmivelésügyi miniszter üdvözlését tolmácsolta és hangsúlyozta, ne feledjék egy pillanatra sem a magyar ifjak, hogy odakünn a magyar nemzetet képviselik és ezért jól vigyáz-

Olaszországba induló magyar gazdaifjak
Középen Szekeres László dr., a Faluszövetség főtitkára

zanak minden lépésükre. Végül Isten áldását kérte a magyar ifjak munkájára.

Ezután Szekeres László olasz nyelven köszöntötte az olasz királyi követ képviselőjét, Pignatelli herceget, köszönetét fejezte ki Rossoni olasz földművelésügyi miniszternek, Starace-nak, a fascista párt főtitkáranak és Villani magyar követnek, akik Mussolini hozzájárulását biztosították az akció számára, míg magyar részről Darányi Kálmán földművelésügyi

miniszter tette lehetővé a tanulmányutát.

Végül Pignatelli herceg hangoztatta meleg szavakkal, hogy az olasz gazdaságszervező testvéri szeretettel várja a gazdaifjakat.

A bensőséges családi ünnep Mayer János elnök zárószavaival ért véget.

A magyar gazdaifjak Szekeres László dr. vezetésével június hó 11-én, kedden este utaztak el Olaszországba.

NAGYMAGYARORSZÁG KINCSEI

Nemcsak Kassa, nemcsak a Felvidék, az elszakított Erdély is elég bizonyítékot szolgáltat arra, hogy milyen testvéri egyetértésben éltek Nagymagyarországon a nemzetiségek azzal a magyar nemzettel, amelyről most az elfogult külföldi és a megszállott vidékek sajtója azt írja, hogy az osztrák-magyar monarchia

lődés során, az évszázadok folyamán költöztek be oda az erdélyi székelyek és az erdélyi románok. Ha Magyarország elnyomta volna a területén élő nemzetiségeket, akkor vagy régen megszűnt volna a város szász jellege, vagy pedig felszabadulásként üdvözölték volna a szászok Erdély elszakítását Magyarországtól. Pedig nem ez volt a helyzet! Brassó szászváros maradt, de olyan szászváros, ahol még a szász lakosság is jó részt megtanult magyarul és a szászok mellett nyugodtan, békésen élhettek a magyarnyelvű székelyek és a románajku lakosság is.

Az ilyen régi kulturájú, ősrégi hagyományokkal rendelkező városok pedig sokkal kényesebbek minden beavatkozásra, ami nemzeti jellegűt érinti, mint az újabbkori települések. És Brassóban mégsem voltak ellenségeskedések. A városháza, amely a XV. század elején, 1420-ban épült és amelyet 1770-ben alakítottak át, egyformán büszkesége volt a város mindhárom anyanyelvű lakosságának. A városházán őrzött nagy történelmi kincseket rejtő levéltár is számos bizonyítékát adja a város békés fejlődésének.

Ákár román-, akár szászajku, vagy akár magyarnyelvű brassói polgárral beszélünk, mindegyik büszkén mesél majd a város legelső építészeti nevezetességéről, a híres *brassói fekete templomról*. 1385-től 1425-ig építették ezt a templomot és az 1689-es évi nagy tűzvész óta, amely majdnem elpusztította az egész várost, hívják a templomot füstös falai után *fekete templomnak*. Minden brassói büszkén meséli, hogy a *fekete templomban* van a volt osztrák-magyar monarchia *második legnagyobb orgonája*, olyan remekmű, amely az istentiszteletken négyezerhatvan sipjával dicséri az Urat. A *fekete templom* tizenkét apostolszobra is olyan nevezetesség, amelyet nem mulasztanak el megmutatni minden odavetődött idegennek.

A város egy másik érdekessége a *fellegvár*, amelyet Árco gróf tábornagy építtetett 1554-ben. Ezalatt húzódik meg az ősrégi, történelmi levegőt lehelő belváros.

A város fölött emelkedik a híres *Cenk-hegy*, amelynek legmagasabb ormán hatalmas Árpád-szobor hirdette a magyar állameszme összetartó erejét. Bár a román megszállók a szobrot nyomban, vandálmódrá leöntötték, a szentistváni gondolat sugárzó hatását kiirtani sohasem tudják. Ez a gondolat — a nemzetiiségek békés együttélése és együttműködése Nagymagyarország határain belül — tovább él és tovább hat és *Brassó Nagymagyarország legszébb kincse marad*, amíg magyar sziv dobog ezen a földön!

A gyapjukivitel a kormány engedélyhez kötötte

A hivatalos lap június 6-iki számában megjelent kormányrendelet a gyapju különböző fajtáinak úgy behozatalát, mint kivitelét engedélyhez köti. Az engedélyezési kényszer vonatkozik *nyers és mosott, fehérített, festett és örlött gyapjura, mindezeknek fonási és szövési hulladékaira, végül mügyapjura és fésült gyapjura*.

A gyapjubehozatal és kivitel engedélyhez kötését a múlt évi tapasztalatok tették szükségessé. Akkor a német piac a magyarországi gyárak által megállapított árnál jóval drágábban vásárolta fel a magyar gyapjut, amelynek tulnyomó része ekként exportban értékesült. Ennek az volt a következménye, hogy a gyapjufeldolgozó gyárak kénytelenek voltak azt a gyapjumennyiséget is külföldről importálni és erre a célra devizákat igénybevenni, — amelyet addig a hazai gyapjutermből tudtak fedezni. A folyó évben tulvaleműleg a gyárak jóval magasabb árban kötötték le a *gazdák gyapjutermeletét és ezzel a gyapjukivitel feleslegessé vált*, mert a *gazdák a világgiazi árnál jóval magasabb árakat kapnak és így nincsenek ráutalva a kivitelre*. A gyapjufeldolgozó gyárak ezidén csak a *keverés céljaira okvetlenül szükséges külföldi gyapjumennyiségeket fogják importálni*.

A vetésjelentés részletei

A földművelésügyi miniszter június hó 7-én közzétett jelentése szerint a május végén járt jégesők számos helyen súlyos károkat okoztak a buzavetésekben; Hajdu és Somogy vármegyében helyenként *torz-gomba-betegség* lépett fel; Szabolcs és Somogy vármegye egyes helyein *levél-rozsda* mutatkozik. *Rozsban* nagyobb-mérvű kiszántás *Kecskemét* város területén vált szükségessé, ahol a jég mintegy 16.000 katasztrális hold terület termését teljesen tönkretette. Pest és Csongrád vármegyék egyes részein a jégesők nagy károkat okoztak az árpavetésekben. Hasonló a helyzet a *zabnál* is. A *tengeri* az utóbbi esők után általában jól fejlődik.

A brassói „fekete templom”.

idejében elnyomta, tüzzel-vassal elmagyarosította a Magyarországon a területén élő nemzetiségeket.

Az erdélyi Brassó a legjobb bizonyíték arra, hogy Nagymagyarországon otthon volt a nemzetiségeknek és így teljesen érthető az, miért tekintették az országot ezek az idegenajku polgárai Magyarországot nemcsak letelepedési helyüknek, hanem hazájuknak. Brassó városában, egymás mellett éltek a szászok, a románok és a székelyek, mindegyik nemzetiségnek megvolt a maga külön, sajátos kulturája, de villongások, ellenségeskedések, sohasem voltak közöttük.

A várost a német lovagrend alapította az 1200-as évek elején. Eredetire nézve tehát német és csak a fej-

SZÖVETKEZETI ÉLET

A só- és a cukor monopóliumot a szövetkezeteknek kell juttatni!

A Vasárnap már részletesen beszámolt a hitelszövetkezetek május hó 28-án tartott nagysikerű kongresszusáról. Jelentette azt is, hogy Plósz István országgyűlési képviselő felszólalásában azt a kívánságát fejezte ki, hogy a cukor és só egyedáruságát a jövőben az agrárszövetkezetek számára kell biztosítani. Plósz István beszédét teljes egészében az alábbiakban közöljük:

— Mindenekelőtt hangsúlyozni kívánom, hogy nem mint törvényhozó, hanem elsősorban mint régi szövetkezeti ember kívánok felszólalni. Nézetem szerint, ha képessé akarjuk tenni a hitelszövetkezeteket és általában az agrárszövetkezeti hálózatot arra, hogy feladataikat minél eredményesebben végezhessék el, akkor a szövetkezeti öntudat fejlesztésén kívül gondoskodnunk kell arról is, hogy szövetkezeti intézményeink és elsősorban az Országos Központi Hitelszövetkezet megfelelő pénzügyi alappal rendelkeznek.

— Tudatában vagyunk annak, hogy a mai pénzügyi és államgazdasági viszonyok között a kormány legjobb akarata ellenére sincs abban a helyzetben, hogy jelentősebb tőkéket juttasson közvetlen támogatás formájában az agrárszövetkezeteknek. De ezzel szemben azt látjuk, hogy az állam minden időben módot talált arra, hogy a közérdekű hivatást betöltő és a nemzet egyeteme szempontjából fontos intézményeket közvetlen módon támogassa. Így elsősorban a Pénzügyi Központira gondolok, amelynek az állam a sorsjátékot juttatta és amely intézet ennek az üzletágnak jövedelméből költségkívül számottevő előnyöket élvez. Mennyivel fontosabb volna tehát, hogy az agrárszövetkezetek részesüljenek ilyen hasonló támogatásban, azok a szövetkezetek, amelyek tevékenységükkel a magyar kisemberek millióit támogatják.

— Ezért felvetem a Kongresszus előtt azt a gondolatot, kérjük meg a kormányt arra, hogy bizza a cukor és só eladásának egyedáruságát a jövőben az agrárszövetkezetekre, elsősorban az Országos Központi Hitelszövetkezetekre, elsősorban azért, hogy az ezen üzletágakból származó jövedelmek a jövőben tényleg a kisemberek érdekeit szolgálják, másrészt azonban azért is, mert sokezer hitel-, fogvasztási és egyéb szövetkezetek ma már oly országos hálózatot képviselnek, amelyek sikerrel vállaltatják ennek a két fontos és elsőrendű életszükségleti cikk forgalmának teljes lebonyolítását.

— Ezidőszert a cukor monopóliumot a Magyar Általános Hitelbank, a só monopóliumot pedig az Angol-Magyar Bank kezeli. Ezek a fontos egyedáruságok oly pénzügyi intézetek kezében vannak, amelyek magánérdekeket képviselnek. Feltétlenül méltányos lenne tehát, ha ezeket az egyedáruságokat a kormány a közérdekű hivatást betöltő szövetkezetekre bízna és ezzel minden anyagi áldozat nélkül tenné lehetővé a szövetkezetek pénzügyi megerősödését és az eddiginél is hatékonyabb és eredményesebb működését. A fentebb említett két pénzügyi intézet másféle állami kedvezményeket is élvez (így például az Angol-Magyar Bank az Állami Gépgyár képviselőjét vezeti) s így bőségesen kárpótolhatja magát e két monopólium elvonásáért.

— Ennélfogva tisztelettel javaslom, mondja ki a Kongresszus a következő határozati javaslatot:

„A másfél millió lelket magába tömörítő hitelszövetkezetek kongresszusa felkéri az Országos Központi Hitelszövetkezet elnökségét, hogy esetleg a többi agrárszövetkezeti központokkal és intézményekkel egyetértésben és az ország lakosságának jelentős részét kitevő agrárszövetkezeti tábor nevében kérje a kormánutól a só- és cukor monopólium kezelésének az Országos Központi Hitelszövetkezetre való átruházását. Ezzel a nagyfontosságú intézkedéssel a magyar állam minden anyagi áldozat nélkül jelentős mértékben erősíthetné a kisemberek érdekében dolgozó agrárszövetkezeteket, hogy azok a jövőben még eredményesebben tölthessék be a falusi és városi kisemberek érdekében folytatott tevékenységüket.“

A határozati javaslatot egyhangúlag magáévá tette a Kongresszus.

NEMZETGAZDASÁG

Imrédy Béla lett a Magyar Gazdaságkutató Intézet elnöke

A Magyar Gazdaságkutató Intézet legutóbb megtartott közgyűlésén Imrédy Béla volt pénzügyminisztert, a Nemzeti Bank elnökét választották meg az intézet elnökévé. Imrédy székfoglaló beszédében először is az intézet volt elnökének, a nemrég elhunyt Popovics Sándor emlékének hódolt. Azután hangsúlyozta az intézet gyakorlati jelentőségét a magyar közgazdaság életében és kiemelte, hogy az intézet csak akkor teljesítheti igazán hivatását, ha az elméleti tudományos kutatások és megállapítások, amelyekre a közgazdaságnak szüksége van, nem vesztik el kapcsolatukat a való élettel. A tudománynak lépést kell tartania az

élettel. Az új elnök beszédére Székács Antal felsőházi tag válaszolt és megköszönte Imrédy Bélának, hogy az elnöki tisztséget elvállalta.

Aláírták a magyar-cseh kereskedelmi egyezményt. A Magyarország és Csehország között folyamatban levő tárgyalások eredménnyel végződtek és ezzel megszűnt az évekig tartó szerződés nélküli állapot a két ország között. Az egyezmény szerint Magyarország 80 millió csehekrona értékű árut exportálhat Csehországba. Magyarország ezzel szemben 55 millió csehekrona értékű árut vesz át, 6 millió csehekrona a cseh fürdőbe utazni kívánók részére lesz fenntartva és a fennmaradó összeget pedig a Csehországgal szemben teljesítendő különféle fizetésekre fogják fordítani. A szerződés szerint Magyarország 23.000 sertést, 280 vagon zsirt és szalonnát szállíthat Csehországba.

Ásványolajtermékek vámmentesen, de csak behozatali engedéllyel hozhatók be. Az ásványolajkartel már hetek óta kísérletezik azzal, hogy a benzin és a motorkó árát felemelje. A kormány most döntő lépésre határozta el magát a kartel árdrávító törekvéseivel szemben, s megengedte, hogy ezeket a cikkeket ezentúl vámmentesen lehessen behozni. De hogy az esetleg meginduló spekulációnak utját vágják, a cikkeket behozatalát engedélyhez kötötték.

Dalosverseny Pécsen

Június hó 10-én, nünkösd második napján rendezte az Országos Magyar Dalosszövetség pécsi kerülete ifjúsági dalosversenyt, melyen több, mint 1500 elemi iskolás gyermek mutatotta be tudását. Két- és háromszólamu csoportokban egymásután következtek a kis dalárdák és valóban szép eredményt értek el. Ugy Pécs, mint a környék lakossága zsufolásig megtöltötte a pécsi hatalmas színházat és lelkesen ünnepelte a nővételekben felsorakozó dalárdákat. Ezen a versenyen került másodsorú kiosztásra a Falusszövetség ezüst babékoszoru vándordíja, mellet a Mecsekfalja-Rácvárosi községi iskola énekkara nyert el. Keller János karnagyot aranyéremmel tüntette ki a Szövetség. Uovancsak aranyérmel kapott Piller Ferenc a nagyvárnádi r. kat. iskola karnagya. Fzüstérmel nyertek: a berkesdi r. kat. iskola énekkara (karnagy: Nauberki József) és a geresdi r. kat. iskola énekkara (karnagy: Horváth Ferenc). A díjakat a Szövetség nevében Wieser Béla központi titkár osztotta ki. A verseny rendezése körül nagy érdemei vannak Berza Nagy János kir. tanfelügyelőnek és Kiss Zoltán titkárnak.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A takarmányfélék

kaszálásával gazdáink általában meg szoktak késni. Ezidén, minthogy a rétek hideg tavasz és a májuseleji fagyok folytán különben is hátramaradtak fejlődésükben, már azért is hajlandók későbbre halasztani a kaszálást, mert azt hiszik, hogy ezáltal nő a szénatermés. Nagy tévedés! Ha későn kaszálunk, a korai fejlődésű füvek és réti növények elválnak, miáltal szénánk értéke erősen csökken.

A réti szénát jól kiszáritott állapotban tanácsos betakarítani és bekazalozni. Ennél a szénánál meg kell akadályoznunk a bemelegedést, mert ez a minőség és az etethetőség rovására esik. A lucerna, lóhere, balta-cim és egyéb mesterséges takarmányféléknél kívánatos, hogy a betakaruláskor a takarmányban legyen még egy kis vonultság, mert így kevesebb lehulló levél megy veszendőbe és nő a takarmány izletessége, ha még némi erjedésen mehet át. Tanácsos tehát ezeket a takarmányféléket boglyákban, vontatókban érlelni, míg az erjedésen átestek s csak ezt követőleg bekazalozni. Természetesen vigyáznunk kell, hogy tulerjedés, penészedés, megfűlledés ne álljon be; ha tehát erősebb megfűlledés mutatkozik, át kell a vontatókat rakni.

A zabosbükönyszéna nehezen szárad s gyakran éri esőkár. Ha kevés kilátás van állandó száraz időre, a zabosbükönnyt, további veszteségek elkerülése végett, helyesebb félynyersen bevermelní, vagy zombolyázní. Igaz ugyan, hogy a tápanyagokban az erjedés következtében bizonyos veszteség áll elő, viszont a vermelt takarmányt a szarvasmarha szívesebben fogyasztja, mert izletesebb. Mindenesetre többet ér a vermelt zabosbükönny, mint a többször megázott, átforgatott, kilugozott bükönyszéna.

A zabosbükönny betakarításának igen célszerű a módja, ha 1—2 napi fonnyadás után azt kévékbe kötjük és keresztbe rakjuk, mint a gabonát. Így a takarmány a keresztben kellő erjedésen megy át anélkül, hogy veszedelmesen felmelegedne, begyuladna, mert a levegő átjárja a keresztet, viszont az esők ellen is jobban van védve takarmányunk, mintha rendekben, tehát a földön szárítanánk azt meg. Ha a kereszték jól kiszáradtak, akkor a kévébe kötött takarmány szekérre rakása, kazalozása gyorsabban s olcsóbban végezhető, mint a kévékbe nem kötött takarmányé. A tarlója is így előbb buktatható, mint a rendekben szárítás esetén.

Szőlők fejlődése, borárok, szeszárok

A hirtelen bekövetkezett meleg időjárás a hosszú hűvös nyáreleje után sok helyen előnyösen hatott a szőlők növekedésére. Vannak uradalmak, amelyek nagy termést várnak dinkából és kadarkából. Helyenként megjavultak a terméskilátások, sok utóhajtság tört elő és fűrtöt hozott. Viszont a finomabb korábbi fajok: rizling, veltelini, valamint az összes csemegeszőlőfajok: csabagyöngye, szőlőkeretek királynője, s. b. alig hoztak néhány fűrtöt hirmondónak. Az Alföldet környező dunántúli sarak, Bácska egy része, felfelő a Balaton melléke és maga Heves-megye, Gyöngyös tűrhető termést vár, de sehol sem remélnék minőséget. Annyira elmaradt a fejlődés, hogy csodás ősznek kellene lenni, hogy a kései fajtaikat beérlelje.

A borárok szilárdan tartják magukat. Fokenként 2—3.2 fillér a gazdánál a kommerce bor. Sokhelyütt az uradalmak is adnak el ebben az árban bort, de csak egy részét a készleteknek. *A piac július vége, augusztus elejére további pár filléres áremelkedésre számít, mivel most jön az aratószezon és az sok bort fog felszítani.* Baranyában aránylag igen szilárd a bor, ugyszintén Szeged határában is, hol a kommerce borokért elkérnek 3.2—3.3 fillért, jobb urasági borokért pedig litele-mentként 40—50 fillért. A csemegeszőlők hajtásait ajánlatos minden héten gyenge felszázalékos permetlével (bordó-lével) bepermetezni, mert a peronoszpóra a gyorsan fejlődő hajtásokat könnyen megtámadhatja. Meg kell menteni azt a kevés csemegeszőlőt, amire még egyáltalán számítani lehet!

A pálinkafélék oly drágák, hogy aratáskor a pálinka nem fog versenyt támasztani a bornak, mivel a bor még mindig aránytalanul olcsóbb, mint bármely más szeszestál. A törkölyért ma literfokenként 3.40, seprőért 3.50, kékszilvioriumért 5 pengőrt elkérnek és fizetnek is. Az uradalmak már majd mind eladták törkölynyersanyagukat métermázsánként átlagban 1 pengőrt.

Irsai M. József

Apró jótanácsok

A méhesben figyeljük a rajokat és igyekezzünk azokat első leszállásuk helyén mielőbb befogni. A népes családokból mireajt készíthetünk, de családunkat mindig csak egyet. Mireajt egy méhesládna kettősosztásával vagy erre alkalmas több méhesládna elosztásával készíthetünk mireajt. Megkezdhetjük a mézpergetést, de csak akkor, ha a méhek a mézért utolsó lépét is már kezdik befejezni. A bel- és külföldi piacokon csak a jól beérett, kellő sűrűségű, magas cukortartalmú mézet lehet jó áron értékesíteni. Ezért minden méhesgazda ügyeljen arra, hogy mézét beérés előtt ki ne pergesse. A korai pergetéssel értéktelen, könnyen erjedésnek induló mézet nyerünk. Nagy súlyt kell vetni a méz tisztázására is.

A bor fejtéséhez és palackozásához mindenkor derült, szélmentes időt válasszunk, mert ilyenkor a levegő oxigénusabb. A levegő oxigénjére pedig a bor érésekor szükség van.

Az utak, dűlők, faaljak kaszálását minél gyakrabban eszközöljük. Minél többször kaszáljuk ezeket a gyomfészkeket, annál inkább előmozdítjuk a nemes, jó füvek fejlődését s a gyomok pusztulását. Az ilyen helyekről nyert fűvet leghelyesebb a zöldtakarmány közé keverten feletetni, ha pedig beszárítjuk, akkor a szénakazlak betetőzéséhez használhatjuk fel.

A csikók elválasztásának legmegfelelőbb ideje az 5—6 hónapos életkor. Válasszuk el a csikót fokozatosan. Ott azonban, hol több csikó van, történhetik ez hirtelen is, mert a társaságban levő csikók hamar elfelejtik anyjukat.

Az arankás foltokat a lucernáról és herésekről legalkalmassabban az első kaszálást követőleg kiirtani. Éles kapával kikapáljuk a foltokat és még köröskörül legalább egy méternyi hozzáveszünk a foltokhoz az egészséges növényállományból, hogy annál biztonságban elbúnhassunk ezzel a veszedelmes élősködővel. A felkapált földet a növényi részekkel együtt ponyvás kocsin távolítottuk el a táblától, leghelyesebben uttöltésre használva fel ezt az anyagot. A világot se hordjuk azonban a trágyatelepre, mert akkor a trágyázott szántóföldön újabb fertőzésre adunk alkalmat. A felkapált foltokon a lucerna újból ki fog hajtani és később meg se látszik a kiirtott aranka helye.

A későn vetett muhar, vagy köles talaja esetleges záporosók következtében annyira megcserepedeshetik, hogy ez a rendes kikélt megakadályozza. Ilyenkor néha elegendő az egyszeri hengerezés, miáltal a cserepek meglazulnak, a csirák levegőhöz jutnak, miáltal a vetés kikel, megerősödik. Ha a cserepek vastagok, a fahengerekre kigývonalban szegezünk könnvű láncokat. Így a henger tökéletesebb munkát fog végezni.

A sertéssel a legelő mellett nem kell abrakot etetni, ha az már kifejlődött és nem szoptat malacokat. A választott malacokat járassuk lucerna- vagy lóhere-igelőre, mert a nagy fehérjeszükségletű fiatal állatok nagyon meghálálják ezt a jó legelőt. A téli malacoknak naponta 60—80 deka abrakot is célszerű adagolni, hogy a fiatal állatok növekedési energiáját gazdaságosan kihasználják. Az etett árpat ilyenkor már célszerű megdarálni, hogy a jobb kihasználást elősegítsük. A malacok fejlődését havonként fogantatosított mázsúlással igyekezzünk ellenőrizni. Az eredmény kielégítő, ha az állatok havonként 5—7 kg-ot vesznek fel, vagyis az etetett abrakot 20—30 százalékkal értékesítik.

Vándor baromfiókkal rendelkező gazdák a már kitollasodott csirkéket és pulykákat vigyék ki a hátrába, hogy ott olcsón nevelődjenek tovább. Különösen kapás növények, rétek és ritka erdőrszések közelébe helyezzük el a vándorlókat. A hely lehetőleg szélmentes legyen. Bőséges ivóvizről persze kell gondoskodnunk.

PÁSZTORTÚZ

Könyv a magyar viseletről

Budapestről, a magyar székesfővárosból kirobbanólag figyelemreméltó, érdekes mozgalom indult meg a magyar nemzeti viselet felelevenítése és népszerűsítése érdekében. A debreceni születésű, de voltaképpen szatmárvármegyei eredetű, lángoló magyarlelkű fiatal Ferenczy Ferenc dr. belügyminiszteri titkár kezdeményezte és robbantotta ki ezt a gyújtó mozgalmat, melyet nagytekintélyű társadalmi vezetők, hölgyek és urak bevonásával szilárdítón alá is támasztott, amidőn megalakította a mozgalom országos bizottságát. A fáradhatatlan, lelkes ifjú Ferenczy, mint a bizottságnak ügyvezető elnöke, most „A magyar Izlés Könyvei” hézagpótló könyvsorozatát is indította.

E könyvtár első könyvét jól megválasztottan „Magyaros ifjúsági ruhák” címen és nagyérdeklő tárgykörrel (A „Magyar Izlés” kiadásában) maga Ferenczy írta és adta közre Haranghy Erzsébet és mások rajzaival. E nemzeti jellegű mozgalom széles körre kihatását a derék, szép, okos mű egész bizonyosan meggyőzőleg erősíteni és kedveltetni fogja még az egyelőre fel nem eszméltek sajnálatraméltó tömegei között is. A mozgalom helyes kiinduló pontjánál az iskolákat, az iskolák mindkét nemű ifjúságát választotta; mert erre a zsendülő nemzedékre itt tömörítetten, egységesebben lehet hatni és általuk a család felnőtteire, szülők és testvérekre is vonzólag kihathat ez a magyaros öltözködési mozgalom. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium ajánlólag felkarolta ezt a nemzetközi öntudatot, nemzeti önértéket is felgerjesztő szép törekvést.

A Ferenczy becses könyvében bemutatott fiú-, leányviselet magyarizált divatképei ugyancsak a modern divatokkal, a nehéz anyagi körülményekkel való némelyes megalkuvást is bizonyítják s mintegy egyenruhásítják az ifjúságot, ám azért a törekvés, az elgondolás csak nagyon szép marad. Idővel a nekem semmiben sem tetsző pacuhaság, erőtettség le fog hámolni, jellegzetesebb ősi magyar izléssel, eredetiséggel ki fog finomodni a kezdeményezett öltözékeken, ha legkivált az évezredes magyar népviselet formáit, színeit, varrottasait is figyelembe veszik, munkájukba beleidegzítik a modern iparművész tervezetők. Ferenczy Ferenc művéről és mozgalmukról midőn ezért hálás örömmel emlékezem, még külön vágyólag felsóhajtok: Adja Isten, hogy minden magyarnak legyen meg újból, imét legalább a magyar ünneplője!

MÓRICZ PÁL

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

A gyermekek nyári öltöztetése

Nyári ruhát gyermekek részére csakis mosható anyagból, egyszerű szabással varrjuk, hogy jól mozoghasson benne az apróság, anélkül, hogy megizzadnék benne.

Egészen kicsi, egy-két éves gyermekek részére nyáron legalkalmasabb a *játszóbugyi*. Könnyű színes zefirt, vásznat veszünk annyit, hogy a ruhácska hossza kétszer kitelje belőle. Az egész anyagot először keresztben kettőbe hajtjuk, aztán még egyszer hosszában, a középtől kifelé megjelöljük a méreteket és úgy szabjuk ki. Legegyszerűbb a japánszabás, négyzetletes, vagy kerek nyakkivágással; ügyeljünk arra, hogy a nyílás se kicsi, se nagy ne legyen, mert ha túl nagy, könnyen lecsuszik a vállon, ha pedig kicsi, a feje nehezen fér bele s az anyag hamarabb elszakad.

A nyakkivágást és ujjavégződést lehet más színnel is szegni, esetleg himzett pettyekkel díszíteni. A szegőt mindig srég pántból szabjuk, hogy jól kifeküdjék a nyakon. A bugyi két szára közé hátul egyenes daraból kis pántot varrunk, az első részt pedig egyenes darabbal visszszegjük. A pántra jönnek a gombok, másik felére pedig a gomblyukak, majd a szabásnál leesett darabokból 10 centiméter széles övet szabunk, kettéhasítjuk, végigpépjük és kifordítjuk. Ezután jó nagy zsebet szabunk, azt is elszegjük és a ruha elején középre varrjuk, tőle jobbra és balra gyöngyházgombot varrunk, az öv két végére pedig gomblyukat. A lábszárhoz gumit húzunk és kész a játszóbugyi.

Nagyobb, 3—6 éves leánykák részére mintás batizet, grenadin, vagy zefirből nagyon csinos ruhácskát készíthetünk pár óra alatt. Papirból megcsináljuk először a vállrész (teil) szabását, azt a kelméből kivágjuk s az első részt a hátsóval a vállon összevarrjuk, a nyaknál és karöltő alatt pedig elszegjük. Ezután lemérjük az alsó rész hosszát, a teiltől térdig és ezt a hosszúságot az anyagból kétszer levágjuk, majd szál irányában mindkét oldalon összevarrjuk. Az összevarrt darabot leráncoljuk mellbősségre, kétszer-háromszor egymás alatt egy centiméter távolságra, szép apró öltésekkel. A teiltrészt lent körül visszahajtjuk és rávarrjuk a behuzott alsó részre, ügyelve arra, hogy a ráncok egyenletesen oszoljanak el. Elöl 2—3 centinél mindig hosszabbra hagyjuk, nehogy „felkapjon” a ruha. A nyakkivágásnál a sajátjából készítet, leszegett gallérral, vagy egy-két-háromszoros csipkefodorral díszíthetjük a kis ruhát. KÁNYA TERÉZIA

Ételreceptek

Köszmételevés. Fél kiló köszmétét megtisztítunk, 4 deka lisztet 2 kanál tejföllel simára keverünk, ehhez hozzáadjuk a köszmétét és mástfél liter vízzel felhígítva, megcukrozva, megsóozva, felfőzzük. Ha savanyu, utólag is lehet cukrot tenni bele.

Tökfőzelék. 2 és fél kg spárgatököt megtisztítva s meggyalulva, keveset besóozuk és 2 kanál ecettel leöntjük. 8 deka zsírba 1 fej apróra vágott hagymát, kávéskanálnyi pirospaprikát teszünk, beleadjuk a levétől leszűrt tököt és pároljuk. (Ha van piros paradicsom, zöldpaprika és kaporral fűszerezzük.) Mikor a lé elpárolgott alóla, meghintjük 3 deka liszttel és íróval vagy vízzel főzeléksűrítésgére hígítjuk, ecettel, cukorral, sóval ízesítjük és tálaláskor 1 deci tejfölt adunk hozzá.

Sertésszelet. 1 kg sertéskarajjt vékony szeletekre vágunk, kicsit kiverjük és közvetlen tálalás előtt forró zsírban gyorsan átsütjük.

Alapos ok

- Hallottad, fiam? Aki kettőből bukik, nem mehet pótvizsgára.
- Nem érdekel.
- Miért?
- Mert én többől fogok bukni.

Egy hercegnő mint — herceg.

A belga királyi pár kisleánya egy gyermek-jelmezbálon.

H I R E K

Nem vagyok én...

Szegény vagyok, szegény legény,
Nem vagyok én gazdalegény,
Nincsen nekem szilaj gulyám,
Nem hagyott rám édesapám.

Nincsen nekem köpalotám,
Nádfedeles a kis tanyám,
Ezem sincsen, azom sincsen,
Igaz öröm az én kincsem.

Van nekem egy szöke babám,
Ő a kincsem, ő a rózsám,
Ő a rózsám, ő az álmom,
Ugye édes kicsi párom...?

ANTAL GYULA (Csesztreg).

Királynő vagyok én...

Királynő vagyok én,
Tudod-e galambom,
Csillag a nyoszolyám,
Palotám álomból.

Ruhám liliomból,
Napsugár a fagylam,
Hóvirág szíromból
Csodaváró ágyam.

Aranyos felhőkön
Járok Veled szépem,
Mint királykisasszony
A tündérmesékben.

Királynő vagyok én
S Te vagy a királyom,
Boldogabb nincs nálam
Kerek e világon.

HORVÁTH PAPP ERZSÉBET
(Kerecseny)

Édesanya nélkül...

Édesanya nélkül
Szomorú az élet,
Édesanya nélkül
Sir bennem a lélek.

Édesanya nélkül
Vajjon mi az élet,
Vajjon mi a sorsa
A hulló levélnek...?

TURY JÁNOS (Békés)

Egyiptom földmivelésügyi minisztere magyarországi tanulmányuton. Az elmúlt héten Szegedre érkezett Ali Serry Omán bej egyiptomi földmivelésügyi miniszter, aki a magyar mezőgazdasági viszonyokat tanulmányozza. Vele van felesége és titkára is. Az egyiptomi földmivelésügyi miniszter, aki, mint magánember tartózkodik.

Tiszántúli ipari és kereskedelmi vásár. Az elmúlt héten nyitották meg Debrecenben a tiszántúli ipari és kereskedelmi árumintavásárt a Nagyerdőn lévő mintegy harmincezer négyzetméternyi kiállítási területen. A kiállításon háromszáznolcvan iparos és kereskedő vett részt és nagymértékben képviselve volt a magyar gyáripar is. A kiállítás megnyitására Debrecenbe érkezett Bornemissza Géza kereskedelemügyi miniszter, akit a kiállítás főkapuja előtt Varga Elemér helyettes polgármester, a város vezetői, Baltazar Dezső püspök, a kamara vezetősége, valamint a katonai és polgári előkelőségek fogadták. Bornemissza Géza kereskedelemügyi miniszter az üdvözlésekre válaszolva, többek között a következőket mondotta: „Elengedhetlen feltételként hirdette boldogemlékeztű Klebelsberg Kunó gróf, hogy Budapesten kívül három-négy olyan európai színvonalú kulturgócpoint is alakuljon, amely méltán veszi fel a versenyt a nyugati államok kulturgócpointjaival. Meggyőződésem szerint a mai gazdaságpolitika csak akkor cselekszik helyesen, ha legfontosabb feladatának az ipar decentralizálását tűzi ki célul és illymódon a kulturgócpointok mellett kiéni a nagyjelentőségű gazdasági gócpointok hálózatát.

Öngyilkosság pókepiséssel. Páratlanul végrehajtott öngyilkoságot fedeztek fel az amerikai Massachusetts állambeli Worcester-ben. Lakásán holtan találták Nyarski Iván huszonhatéves orosz mérnököt, aki két év óta élt Amerikában. Nyarski arca borzalmasan el volt torzulva és a külső jelek arra vallottak, hogy halálát fulladási roham okozta. A halott mellett nagy szivardoboz feküdt gondosan lezárva. Rajta egy cédulát találtak, amelyen a következő szavak állottak: „Vigyázat, a dobozban halál lakozik!” A rendőrségen kellő elővigyázatossági intézkedések után kinyitották a dobozt. Hatalmas fekete pókot találtak benne, a rendkívül mérges „fekete özvegy“-fajta pók jól megtermett példányát. Ennek a pókfajtának csipése föltétlenül halálos.

Aki 78-szor nősült. Kairó szegényháznak legújabb lakója egy Ibrahim el Helbavi egyiptomi 138 éves koldus, aki hosszú élete során 78-szor nősült. de büszkén hangoztatja, hogy tiszteletben tartotta vallása parancsait és egyszerre sohasem volt négytől több felesége. Ha ötödikét akart nőül venni, előbb mindig elvált egytől. Ezvkor dusgazdag kereskedő volt, de állítása szerint a tulságosan gyakran nősülés koldusbotra jutatta.

Budaváry László visszalépett Kápolnán. A kápolnai kerület országgyűlési képviselőválasztását május hó 7-ére tüzték ki. Választásra azonban nem került sor, miután Budaváry László pártonkívüli jelölt közjegyzőileg hitelesített nyilatkozatot küldött a választási elnökhöz és bejelentette visszalépését. Így Kristóffy János választási elnök a kápolnai községi háza előtt kihirdette, hogy a kápolnai kerület egyhangulag megválasztott képviselője Soltész János dr. független kisgazdapárti jelölt.

Magyar lovat vásárolnak az egyiptomi királyi testőrség részére. Ahmed Farid bey, az egyiptomi földmivelésügyi minisztérium állategészségügyi osztályának a vezetője, a közeljövőben Magyarországra érkezik, az egyiptomi királyi testőrség részére eszközzendő lóbevásárlások céljából.

Egy kálozdi legény leszurta a levente-főoktatót és az aljegyzőt. Balog János 19 éves kálozdi levente ittas állapotban fegyvelmentlenül viselkedett oktatólával szemben. Emlétt másnap délelőtre kihallgatásra rendelte Balogot vitéz Vizinczey István igazgató-tanító, leventefőoktató a községi bíróság helységébe. A legény a kihallgatásra meg is jelent. Vitéz Vizinczey főoktató Nits Jenő aljegyző, leventeoktató jelenlétében fogadta Balogot, aki dühében felkapta a falhoz támasztott puskát és azzal a főoktatóra támadt. A főoktató és az oktató nagynehezen kivették a legény kezéből a puskát, mire az kést rántott és Vizinczey főoktatónak többször a nyakába szurt. Az egyik szurás átvágta a nyaklítőteret, úgy, hogy vitéz Vizinczey alig néhány perc leforgása alatt elvérzett, még mielőtt orvosi segítségben részesülhetett volna. A garázda legény Nits oktatót is négyszer megszurta, úgy, hogy őt is kórházba kellett szállítani. Állapota súlyos. A gyilkos legényt letartóztatták.

Kombinált vasut és autóbusz a hortobágyi csárdához. Az Államvasutak igazgatósága közli, hogy június 8-tól szeptember 8-ig a Budapest — Debrecen — Nagyhortobágyi csárda — Budapest viszonylatban a Mavart-tal kombinált vasúti és autóbusz mérsékeltáru hétvégi menetérti jegyeket léptet életbe. A kombinált menetérti jegyek ára a következő: Gyorsvonat 2. osztály és autóbusz 32.90 pengő; gyorsvonat 3. osztály és autóbusz 24.40 pengő.

Halálos ítélet Szolnokon. A szolnoki törvényszék május hó 8-án tárgyalta a kétszeres rablógyilkossággal vádolt Farkas Imre, Farkas Sándor, Forgó Imre és Farkas Imréné bünyijét. A vádlottak múlt év novemberének 28-ik napján meggyilkolták öv. Karsa Jánosné karcagi magánzónót, majd pedig kirabolták. Farkas Imre beismertő vallomást tett, csupán azt tagadta, hogy Karsa Jánosné meggyilkolásában ő lett volna a felbujtó. Forgó Imre is mindent részletelesen beismert. Farkas Sándor tagadta az ellene emelt vádakot és valamennyi korábbi vallomását visszavonta. A bíróság Farkas Imrét köztállati halálra, Forgó Imrét és Farkas Sándort életfogytiglan tartó fegyházra, Farkas Imréné pedig öt évi fegyházra ítélte.

**A VASÁRNAP
TANÁCSADÓJA**

minden ügyben utbaigazít!

Nő, mint kéményseprő,

Lassanként nem lesz már egyetlen olyan mesterség sem, amit a nők meghagynának a férfiaknak.

Két pár eszima a haresa gyomrában.

A tiszamenti Ada község határában a halászhok ritka zsákmányra tettek szert. A szerencsés halászhoknak 130 kilogrammos haresa került a hálójukba. Az embernagyságu haresa gyomrában két pár eszimát találtak, amelyek a Tisza ismeretlen áldozatainak lábáról kerültek a falánk haresa gyomrába.

Részegek eldorádója. Csikágó amerikai város büntetőbírójának egy napra száz botrányos részegségi ügy volt kitűzve Padden főbíró elé, aki mind a száz vádlottat rövid uton hivatalból felmentette, azzal az indoklással, hogy a büntető elkövetésének napján erősen esett az eső, amit a vádlottaknak belső nedvességgel kellett ellensúlyozni.

Nyolc és félmillió pengő jégkárt jelenttek be a biztosító társaságoknak

A május hó 28-án történt katasztrófális jégkár sulyosan érintik a biztosító társaságokat is. Biztosítási szakörökből vett értesülésünk szerint június hó 5-ig a biztosító társaságoknál összesen 8,661.050 pengő kárt jelentettek be. Ezzel szemben a teljes ideig jégbiztosítási díjbevétel a Magyarországon jégbiztosítással foglalkozó, összes társaságoknál lényegesen kisebb összeget tesz ki. A mostani katasztrófális jégverések alkalmából, melyek nemcsak a gazdáknak okoznak helyrehozhatatlan károkat, hanem a hatósági segélyekelők révén az államkincstárt is igen sulyosan terhelik, különösen sajnálatosnak tűnik fel az a körülmény, hogy a gazdák önszűréség nálunk csak igen csekély mértékben veszi igénybe a jégbiztosítás intézményét. A kalászosok természetét csak alig 14—15 százalékban biztosították jég ellen, nem is szólva egyéb terményekről (kapásnövények, szőlők, stb.), amelyeknél csak ritka esetekben van jégkáreléni biztosítás.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Kertünkben a rózsafák levelei mind összehúzódtak és megráncosodtak, színüket azonban megtartották, mivel lehet meggyógyítani őket? (R. J., Ozmánbük.) — **Felelet:** Tessék a megtámadott rózsáról egy ágacska küldeni, hogy a kártevőt megállapíthassuk.

Kérdés: USA dollár értékben életbiztosítást kötöttem, amely 1945. évben fog lejárni. Milyen értékben fizeti ki a biztosító társaság a kötvényt a lejáratkor. A társaság egyik tisztviselője úgy nyilatkozott, hogy a társaság nem fizethet többet ki, mint amennyit a biztosított tényleg befizetett. A dollár zuhanása előtt 42 dollár fejében fizettem 230 P-t, most pedig 140 P-t fizetek. Lehetséges-e, hogy a társaság csak a tényleg befizetett összeget fizeti ki a lejáratkor. Véleményem szerint, ha közben a dollár értéke 5 P-re újra felmegy, a társaság az 1000 dollár biztosítási összeget azon az árfolyamon köteles kifizetni, tekintet nélkül arra, hogy egy ideig a dollár alacsonyabb árfolyamon állott és a díjakat egy ideig 3 P-s árfolyamon fizettem. Mi itten a helyes eljárás? (K. Gy., Csajág.) — **Felelet:** A biztosító társaság a jelenlegi törvények értelmében a dollár árfolyamán kell, hogy kifizesse a biztosítási kötvényt. Azt azonban nem tudjuk, hogy a lejárat napjáig, vagyis 1945-ig nem hoznák-e más törvényes intézkedést.

Kérdés: Az 1700—1929. sz. rendelet értelmében a felülbélyegzés végett beszolgáltatott bankjegyekből államkölcsön céljaira 7930 koronát visszatartottak. Mennyit ér ez ma és az államkincstár mikor és mennyiben váltja vissza? (7260. sz. előfizető). — **Felelet:** Ezek az államjegyek ma már nem érnek semmit és nem is váltják be őket.

Kérdés: 35 P-ért vettem földet és 18,10 P-t számítottam fel bekebelezés címén. Jogos-e ez? (K. I., Drávapiski). — **Felelet:** A telekkönyvi hivatal a bekebelezési illetéket a föld tényleges értéke után számítja. A szerződésbe belefoglalt vételárát csak akkor fogadja el illetékkiszabás alapjául, ha az a föld forgalmi értékének valóban megfelel.

Kérdés: Gazdasági eselőd voltam. Állásomat ez év április 1-én elhagytam, azonban tengeri illetményemet az utolsó negyedévre még nem kaptam meg. Hová forduljak, hogy azt a nekem járó illetményt még megkapjam? A mezőhegyesi állami menesztörtökön voltam alkalmazásban. (M. J., Hü előfizető). — **Felelet:** A rendelet értelmében az illetmény a gazdasági eselődnek nem jár.

Kérdés: Ha egy kiskorú gyermek (17 éves) szülei tudta nélkül elad egy érték tárgyat, visszakövetelheti-e azt a szülő a vevőtől, ha megtéríti neki azt az összeget, amit a gyermeknek adott. Jogosan tagadhatja-e meg a vevő a tárgy visszaadását azzal a kifogással, hogy azt már szétszedte és részben másnak adta el? (H. T., Mezőberény). — **Felelet:** Az eset körülményeit teljesen nem ismerjük és így tanácsot ebben az ügyben nem adhatunk.

Kérdés: Kisfiam az uttesten játszott, mikor egy arra haladó kerékpáros az uton keresztülfutott gyermekemet elütötte. A kerékpáros az uton szabály-

talatul, jobboldalon hajtott. Összeütőkéskor a földre zuhant és kisebb sérüléseket kapott. Sérülésével orvoshoz ment és az orvosi költségeket most rajam akarja behajtani azzal a fenyegetéssel, hogy különben feljelent gondatlanságért. Köteles vagyok-e megfizetni az orvosi költségeket. A kerékpáros azt mondja, hogy a fiam volt a hibás? (L. L., Gyönyössölymos). — **Felelet:** Nem köteles megfizetni, mert a kerékpárosnak kellett volna jobban ügyelnie, különösen faluhelyen, ahol a forgalom nem nagy és igen gyakran előfordul, hogy a gyermekek az uttesten játszadoznak.

Kérdés: 1917-ben öcsémmel elcseréltem 10 és fél hold földet 14 hold földért. A közjegyző az átírást nem végeztette el és öcsém időközben az általam megvásárolt földet megterhelte. Felelősségre vonhatom-e érte a közjegyzőt? (K. I. I., Csongrád). — **Felelet:** Felelősségre vonhatja elsősorban az öcsét, de a közjegyzőt is, ha az átírást neki megbízást adott.

Kérdés: 1. 0,1 százalékos bélyeggel ellátott váltóra milyen hosszú időtartamra lehet pénzt felvenni? 2. A lejárat nap után hány nappal válik érvénytelené az adós beperelése. A magán és kincstári váltó között mi a különbség? (Jelnye: Kelepece). — **Felelet:** 1. Hat hónapra. 2. Csak konkrét esetekben adhatunk jogi tanácsot, mert a váltók általános ismertetésére sem helyünk, sem időnk nem áll rendelkezésre a tanácsadó rovatban. 3. A kincstári váltóra a bélyeg már előre rá van nyomtatva, a magánváltóra a bélyeg külön kell felragasztani és aláírás előtt a postán le kell bélyegeztetni.

Kérdés: Egyik rokonom 2 és fél katasztrális hold földet irat a nevemre. A föld a földreform során került kiosztásra. Hol végezhető ez el a legjutányosabban? (Ifj. D. S., Orosháza). — **Felelet:** Az átírást csak az Országos Földbirtokrendező Bíróságnál intézheti el.

Kérdés: Bérlőm bértartozásával hátralékban van. A bért nem fizeti, a hátralékos összeget nem fizeti én pedig a hátralék pontos összegét nem ismerem. A bérlő a nyugtákat nem akarja nekem megmutatni. Hogy perelhetném be, hogy az tartozását megfizesse? (B. J., Melykut). — **Felelet:** Perelje be azért az összegért, amelyre körülbelül emlékszik, de inkább nagyobbra. A bérlő majd a bíróságon megjelenik a nyugtákkal és ott hivatalosan is megállapíthatja, hogy mennyi a tartozása.

Kérdés: 1. Életbiztosítási kötvényemet még március hóban beküldtem a biztosító társasághoz, de még mindeztideig nem kaptam sem értesítést, sem pénzt. Hová forduljak? 2. Ez év januárjában bejelenttem az adórendezést az adóügyi jegyzőnél. Adómat mégis a régi alapon vetették ki. Köteles vagyok-e megfizetni az adót egyenlő részben a testvéremmel, mert én csak másodosztályú földet használok? (N. G., Ipolytölgyes). — **Felelet:** 1. A biztosítási díjak kifizetése a postatakarékpénztár utján történik és most van folyamatban, azonban az őrjási munkát jelent és mindenkinek egyszerre nem tudják a neki járó összeget kiutalni. Valószínű azonban, hogy még ebben a hónapban Önnek is eljuttatják a járandóságot. 2. Fellebbezze meg a fizetési meghagyást és hivatkozzék arra, hogy már egy ízben kérte az adórendezést.

SZÁMADÓ ERNŐ versüzenetei:

H. P. E., Kerecseny. Hirdetése a „Magyar Asszony” június 15-iki számában jelenik meg. Mindenesetre legyen türelemmel. Verseiből válogatok. Üdvözlét! — **T. I., Csepel.** A szóbanforgó látogatás csak összel lesz aktuális. Üdvözlét! — **M. F., Budapest.** Verseiből alkalmilag közlünk. Rám való hivatkozással küldje el válogatott dalaít Tornay Károly zeneszerző urnak. Címe: Budapest, Alkotmány-u. 3. „Levente” szerkesztősége. — **Sz. V., Győr.** Pertinax újságírói álnév. Viselőjének eredeti neve André Gerand. Francia nemzetségű. Így persze nem lehet kapcsolatot keresni az említett Pertinax-al. Elemzése nem helyes. A PEN-Club nem az angol „pen” (toll) szóból ered, hanem „Poets Essayists Novelists” (azaz költők, esszé-írók és regényírók) szavak rövidítéséből származik. Üdvözlét! — **Sz. F., Békés-saba.** „Gulyás vagyok az Alföldön” című verse jönni fog. — **Sz. S., Békés.** Kéziratodat majd a Balatonra várom. A *Vasárnap* közölni fogja pontos címetet. Őszi elhelyezkedésed ügyében megindítottam az akciót. Látogass meg nyaralóhelyemen. Üdvözlét! — Mifután rendszeres beosztást kaptam a Rádiónál, felkérem azt a négy parasztköltőt, kikről a szegedi „Izenet”-ben megemlékeztem, rövid életrajzukat és egy pár kivételesen szép írásukat a nyár végéig hozzáam a Balatonra, vagy a „Napkelet” szerkesztőségébe juttassák el ismertetés végett. (Budapest, VII., Rózsa-utca 23., „Napkelet” szerkesztősége).

Arany- és ezüstpénzek ára

1935 június hó 12-én.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 40.5 fillér; kétkoronás 81 fillér; ötkoronás 2 pengő 20 fillér; régi egyforintos 1 pengő 10 fillér.

Aranypénzek: tőzsdei jegyzése szünetel.

Szinezüst kilogrammja 106 pengő.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, június hó 16-án. Állat- és kirakodóvásár: Békés, Fülöpszállás, Füzesgyarmat, Hódmezővásárhely, Kiskunmajsa, Turkeve.

Hétfő, június hó 17-én. Állat- és kirakodóvásár: Babocsa, Békés-saba, Dunapentele, Dunaszekcső, Felsővadász, Győr, Gyulakeszi, Jászalsószentgyörgy, Kalocsa, Kiszvárd, Kóka, Martonvásár, Nagybaracska, Ócsa, Siklós, Szécsény. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Bükkösd, Kadarkut, Kéthely, Lengyeltóti, Mór, Nagyigmánd, Toponjár. — **Marha- és kirakodóvásár:** Nagykapornak. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Ózd. — **Kirakodóvásár:** Nagylózs, Tatabánya.

Kedd, június hó 18-án. Állat- és kirakodóvásár: Békés-saba, Kalocsa, Martonvásár, Mihályi, Nagybörzsöny, Nemesdél, Pápa, Szécsény, Szombathely. — **Állatvásár:** Vajszló. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Hetes, Szabadhidvég. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Borsodnádásd.

Szerda, június hó 19-én. Állat- és kirakodóvásár: Békés-saba, Kaba, Kiskunhalas, Magyarmeceke, Mezőkovács-háza, Olaszliszka, Pápa. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Lenti. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Rudabánya.

Csütörtök, június hó 20-án. Nincsen vásár.

Péntek, június hó 21-én. Állat- és kirakodóvásár: Csenger, Mindszent, Szarvas, Tengelic. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Böhönye, Paicsa. — **Marha- és kirakodóvásár:** Óriszentpéter.

Szombat, június hó 22-én. Állat- és kirakodóvásár: Makó, Mindszent, Szarvas.

T R É F Á K

Az orrvörösség

Egy ur bemegy a drogériába és dühösen így szól a tulajdonoshoz:

— Kérem, én itt néhány nappal ezelőtt vettem egy kenőcsöt orrvörösség ellen és nézze, az orrom teljesen kék lett tőle.

A tulajdonos a világ legtermészetesebb hangján kérdezi:

— Hát tulajdonképpen milyen szint szeretett volna, uraságod?

Az anyagi háziur

— Hurcolkodnom kell, barátom.
— Hát miért hurcolkodik megint?
— Tudod, ezek a háziurak mind olyan anyagiak.

Jó ismertető jel

Hogyan lehet a strandfürdőben megismerni, ki a horgász?

Nagyon egyszerűen. A horgásznak a balkarján egy kék folt van. Hogy mitől? A jobb tenyere élével állandóan odaüt és azt mondja:
„Ma ilyen pontyot fogtam.”

Ugy látszik: jogos a kérdés

Kohn és Grün találkoznak az utcán.

— Na, Kohn, — mondja Grün — hallom, hogy elvetted a Blau-lányt.

— Igen.
— Na és miért tetted ezt?

— Tudod, nagyon megtetszett nekem a szeme.

— A szeme?
— Igen.

Grün gondolkodik egy kicsit, aztán fejcsóválva mondja:

— No és ezért el kellett venni az egész lányt?

Ki esett be?

A direktor ur egy nagy estélyen van, a jelenlevők legnagyobb részét nem ismeri. Egyszerre csak bejön egy rettenetesen csunya, kövér nő. A direktor megkérdezi a mellette álló urtól:

— Mondja, kérem, ki az a borzalmas külsejű nő?

Az ur elkacagja magát és kedélyesen így felel:

— A feleségem. Na, barátom, maga jól belesett.

— Én? — tiltakozik élénken a direktor — *talán maga?* . . .

A ragaszkodó „gondolat”

Férj és feleség együtt üldögélnek vacsora után. Egyszerre csak felsőhajt az asszony.

— Na, mi az? — kérdi a férj.

— Eszembe jut, fiam, hogy valamikor én voltam a te egyetlen gondolatod.

— Igen, — mondja a férj — és én, sajnos, *azóta sem tudok szabadulni a gondolataimtól.*

A házasság és a szerelem

A fiatalember megkérdezi a nagybácsiját:

— Mondja, Zsiga bácsi, érdemes megnősülni?

— Én nem tudom, fiam, — feleli az öreg Zsiga bácsi — *én szerelemből nősültem.*

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

világtalan utálatos
(u=0)

(Beküldte ifj. K. Balogh József Dögréől.)

2. Szórejtvény.

vádolt teszi **K**, „fári” **ikertestvére**
YO

(Beküldte Vallyon Klári Tiszasülyből.)

3. Szórejtvény.

P após cs

(Beküldte Gerics Imre Liszról.)

4. Szórejtvény.

veszteség jókedve van ő

(Beküldte Horváth Sándor Csökölyből.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a 28-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tiz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 22-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: **Rendellenes.** 2. Szórejtvény: **Cserép.** 3. Szórejtvény: **Szötördaráló.** 4. Szórejtvény: **Varrógép.**

Megfejtettek: Weisz Ádám, Vezér Emil, ifj. Domonkos Pál, Rákóczi Antal, Günther Ferenc, Varga Anna, Mézes János, Scheud Dezső, Szekeres Eva, Török József, Nagy Gábor, Köllő János, Marosi József, Szücs István, Karvaly Bálint, Komlós Béla, Buza Dezső.

Jutalomkönyvet nyertek: Rákóczi Antal (Ujkigyós), Weisz Ádám (Szentlászló).

A 23-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

SZEGÉNY EMBER GAZDAG VÁROSBAN

17 Regény ★ Írta: Számadó Ernő

A modern kor rabszolgái, az élet kitagadottjai a szép és a szó éhesei, az én népem ott messze csillagtalan és naptalan magyar dülökön, igével és sorssal görnyesztve, majdokkal biztatva már a nagy sir szélén tántorog. És én ime nagy célok, szent eszmék fályahordozója megnémítva és nyomorkeresztre feszítve az ujkori Jeruzsálem kálváriahegyén kiszelve. Lehet ez így? Lelkem ereje nem hagyott el. Idők jönnek a csodákra, biztattam magam. De tapasztalatokban igen meggazdagodtam. Igen, most már tisztán láttam olyan hibákat és bajokat, melyek elbuktatják, megkötözik. Hatmillió parasztnak nincsen hatalmas sajtóorgánuma. A parasztköltő mögé nincs megszerveve a parasztság roppant tömege. S ha nem akar szemétdombon veszni, ugy kénytelen tehetségét idegen érdekek szolgálataiba állítani, megtagadva osztályát, származását, saját édes szüleit. Mert parasztnak lenni... „Buta paraszt”, — kaptam sűrűn eme gyönyörű jelzést. — De azt nem mondták, hogy elsősorban ki az oka a parasztság tanulatlanságának. Eszembe jut, mikor az uraságnál dolgoztam, azt mondta a botospán, hogy minek az a könyv a kezdedbe? Nem akarsz Te pap lenni. Vagy tán a disznólegeltetéshez készülsz? Annyi eszed legyen, hogy a csurgásba ne állj, ha esik, a többi uripasszió. Így ölték bennem az Istent. De ez egyszer megjárták, az Isten nem halt meg bennem. És ennyi nyomor, megaláztatás után is álltam dicsőségesen a harcot. Eljön az én időm. Ezt tudtam, ezt hittem, szinte az örült fanatizmusával. Pedig hát hol volt akkor még a ma? A ma széles lehetősége. És hol voltál Te, lelkem barátja, Németh Antal. Te, akinek Isten után legtöbbet köszönhetek. Te nagy ember, te mindig jóbarát. Jóban, rosszban testvér. Te, aki halhatatlan betűkkel vésted életem oszlopára nevedet. Te, aki akkor szerettél, mikor senki sem szeretett... És hol volt az én forró, ifju seregem, a bennem hívők lelkes tábora, a szent gyülekezet? Hol volt, hol nem volt... Volt egyszer egy királyfi, aki elindult áruhában megszervezni királyi trónjáért. És ime. Idők jöttek a csodákra...

De hol is tart történetünk? A hőskötemény...

Nyuszi Néni egy kegyetlen, vihar-

szomoru este éhesen vergődött hazakoldus rongyai enyhébe. Benyit az ajtón. Meghökken. Ni, hát ez mi? Ez nem az ő butora, lomja. Itt más lakik. Vagy káprázat. Éhség-álom? Vízio?

— Kit tetszik keresni? — ébreszti valóságra egy hang.

— Kérem, én... és hangja eleskolt a zokogástól. Ugy huztam ki elalélva a síró esőre.

Mig odajárt, kihányták élete bárkájának rongált lomjait az udvarra. Egy napért. Talán holnap már fizetni tudott volna. Vissza kellett vennie őt az étkezdesnek. De Szondi ur, a ház nemeslelkű tulajdonosa, két markos emberrel megjelent, alig hogy a hajnallal elindult szegény jó Nyuszi Néni munkát kuncsorogni, és engem, ki éhség elől, álomba menekülve mint egy agyonütött kutya, nyultam a rongált, keshedt szalmazsákon, egyszerűen szalmazsáktól együtt kihajítottak, lehemperítették a sárba. Ott gubbasztottam a nyomorusághegyen, míg rám komorlott az este, míg Nyuszi Néni is megjött. Elindultunk hát fedélt keresni. Eszembe ötlött Rafael mester, ki riva bocsátott el szolgálatból, miután verklíje a használhatatlanságig felmondta a szolgálatot. Most már csak olyan nyakába akasztható hangláddal járt egyedül. Azt a pénzt, amit kapott, azt maga is össze tudta szedni. Be hát gyalog vissza Pestre, a Roham-telepre a verklis családhoz. Nyuszi Néni itt ott vinnem kellett. Nem volt benne élet. Roppant keserűség fojtogatott. Még agyonütöm azt az embert. Kihajigáltatni valaki holmiját és még aznap más lakót hozni. Aljasság. Így lettem hát azzá, ami vagyok. Így tanítottak meg a gazemberek, a minden emberségből kivetkőzöttek. Ezeknek nem ért semmi az ima, a könyörgés. Röhögve rugtak bele a gyengébbe. No, de megállj...

Rafael mesteréknél nagy bajok voltak. Felesége betegen feküdt. Gyermekegyi bajban volt. Nem akarták, hogy megszülessen a gyerek, valamit itattak a szerencsétlennel, attól olyan rosszul volt, hogy bátran mondhatom: halálán. A külvárosi „orvosasszony” meg ott rimánkodott, hogy ne hívjanak orvost, mert akkor kiderül az ő mive. Pedig ő, Isten hallja, amit mond, jót akart. Hát hiszen alig kért valamit. Azt mondta, majd adnak egyszer, amit akarnak. Majd megszolgálják. Az asszony kinosan sóhajtozott. Azt nyögte, vigyék haza Vásárhelyre, mert ott akar pihenni a Di-

linka-temetőben. A verklis haját tépte és a kezeigyébe eső holmit vagdalta, rugdalta. Még a szelid patkányok is barlangjaikba menekültek.

Ilyen hangulatban telt nyomorult életem legnyomorultabb éjszakája. A reggel ocuszinü szeme az élet halottait gunyolta, minket, akiket nem vesz emberszámba a boldog és gőgös hatalom. Őt örültet, őt életreleltet, egy haldokló asszonyt, egy dühöngő, kopott, a hazájáért sebesült, tüdővésszel kicicomázott verklit és Nyuszi Néni, a mélység szomoruzsemű, idegrocns halottját, engem a művészt, a bukott istenfit, a zavaros szemű, bódultagyú világmegváltó nyomorékot. Nevetett a büzös, füledt nyári reggel, keserűen és irgalmatlanul. Mit akartok szerencsétlenek? Ott a Duna, ott a mély, a gyógyító örvény. A halál...

Vissza indultunk reggeli nélkül a külváros halászikátorain a gyarak szomorú ölébe, a füstfüggönyös, fekete világba, ahol az esőn ázott Nyuszi Néni keshedt lomja az emberek jóvoltából. Kiértünk. Akadt egy-két irgalmas lélek, aki egy-két krajcárt adott egy-egy ládáért, székért, polcért, asztalért. Megreggeliztünk. Ott a lomhalmaz tetetjén. Nyuszi Néni elindult valami odut keresni, hova a roncs roncsait be lehetne hajigálni. És hát ha élni kell, legyen hol meghalni. Valahol a szemétbányák alatt, nem messze a porcellán-gyártól talált egy ólnyi lyukat. Az eladott holmik árából kifizettük a bért és hurcoltuk egész nap a lomot. Messze ut volt. Izzadtam, tántorogtam, de csak vittük az ágydeszkát a sáros szalmazsákok végig a gyárvaros árkaik ki a Fecske-utca felé. Élet-halál utunk szörnyű napjai voltak ezek. Ha nem hittem volna még akkor is, ebben a nagy reménytelenségben is, oly fanatikusan rendeltetésemben, bizony meghívtam volna a halált. A szemétnovat elé hajítottam volna lázadó homlokom. De nem. Azért is nem. Élnem kell. Akarok. És nincs, aki megáll, vagy ami végleg határol. Nekem győznöm kell.

Később némi vidámság verődött életünk szomorúságszigetére. Több-sines mester személyében. Hiszen azon emlékezetes nap óta, hogy a köménymagosleves-ebéd előtt elküldtem szorgoztatott pengőmmel tizenöt deka kenyérhajért és ökelme valahogy elfelejtett visszajönni, nem találkoztunk. Egy szép napon örömpesve állít be a híres mester:

— Öregem, meg vagyunk mentve!

— Hogy-hogy? — kérdeztem némi kételkedéssel.

— Hát úgy, hogy szenzációs ötletem van. Ne nevéss, az ügy végtelenül és halálosan komoly.

— Beszélj.

(Folytatjuk)

VASÁRNAP

BUDAPEST, V., BATHORY-U. 24.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak június hó 12-én.)

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. Buza: tiszai 77 kg-os 16.90—17.20, 78 kg-os 17.05—17.35, 79 kg-os 17.20—17.50, 80 kg-os 17.30—17.65, felsőtiszai 77 kg-os 16.65—16.95, 78 kg-os 16.80—17.10, 79 kg-os 16.95—17.25, 80 kg-os 17.05—17.35, duna-tiszai, fejérmegyei, dunántúli 77 kg-os 16.55—16.70, 78 kg-os 16.70—16.85, 79 kg-os 16.85—17, 80 kg-os 16.95—17.10. Pestvidéki rozs 11.40—11.50, egyéb 11.60—11.80; sörárpa, elsőrendű 16—16.25, másodrendű 15—15.25, harmadrendű 14.50; takarmányárpa elsőrendű 13.50—13.65, másodrendű 13—13.40; zab elsőrendű 13.55—13.75, másodrendű 13.45—13.55; tengeri, tiszántúli 13.05—13.25; buzakorpa 11.90—12, 8-as liszt 14.40—14.60 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. Buza júniusra: 16.34—16.35. Rozs júniusra: 11.10—11.12. Tengeri júliusra: 11.05—11.07, augusztusra: 10.98—11 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) A magpiac az elmúlt héten aránylag csendes volt. A fagy- és jégkársújtotta vidékekről muharmagot, kölest, gyorsan fejlődő tengerit és pohánkát pótvetésre keresnek. Bitorheremag iránt az érdeklődés megindult. A terméskilátások mindenütt teljesen kielégítőek, ha az időjárás továbbra is kedvező marad, a tavalyit lényegesen meghaladó jó termésre számíthatunk. Fehérhere. A vetések szintén szépen állanak, a kilátások kedvezőek. A tavalyi termésből még meglévő készletek egy részét sikerült az utolsó hetekben elhelyezni. Mák. Jó minőségeknek kereslete van, ilyen árban azonban már hiány mutatkozik. Az új termés nem igazán kedvezőnek. — A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersáruért, 100 kilónként, budapesti paritásban: köles, fehér 16—16.75, vörös 14.75—15.50, vegyes 14—14.25; tőkmag, kicsi 21—21.50; mák (kék) 45—48; bab: dunai szokvány 15—15.25; dunántúli szokvány 15—15.75, felsőmagyarországi szokvány 14—14.50; muharmag 16.50—17.50; csillagfürt 11—11.50.

Abraaktakarmánypiac. Árpakorpa 12.50, borsóhéj 12.50, borsókorpa 12.50, buza-konkoly 12, buzakorpa 12, buzatakarmányliszt 14.80, kókuszdióporgácsa 11, konkolydara 12.50, lenmagpogácsa 14, napraforgópogácsa 13.50, szárított répa-

szület 10.75, repecpogácsa 9.50, rozskonkoly 9.75, rozskorpa 12, rozstakarmányliszt 13.50, tőkmagpogácsa 15 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 7.50—8.50, lucernaszéna 6.20—8, alomszalma, másodrendű 4.20—5.20 pengő métermázsánként.

Cirokszakál. Uradalmi prima takaró szalma 43—46, kistermelői prima takaró szalma 41—43, bélés szalma átlagárban 30 pengő métermázsánként.

Cirokmag 10.50 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és járműokörök. Elsőrendű belföldi járműokör (tarka) és beállítani való tinó 40—46, elsőrendű belföldi járműokör (fehér) 40—44, másfél éves tinók 35—43, másfél éves üszök 40—42, fiatal, friss fejős tehén 55—60 fillér kg-ként, élősulyban.

Borjuvásár. Elsőrendű 69—76, másodrendű 58—68, harmadrendű 45—57 fillér kg-ként, élősulyban.

Vágómarhavásár. Bika, magyar, másodrendű 36—38, tarka, elsőrendű 52, másodrendű 39—50, harmadrendű 32, ökör, magyar, másodrendű 36—53, harmadrendű 28—32, ökör, tarka, elsőrendű 57, másodrendű 38—55, harmadrendű 27—30, tehén, magyar, másodrendű 34—48, tarka, elsőrendű 52—56, másodrendű 34—51, harmadrendű 25—33, bivaly, magyar 20, növendék (éves) 38—48, kicsontozni való 16—22 pengő kg-ként, élősulyban.

Sertésvásár. Prima uradalmi zsirsertés páronként 340 kg-on felül 73—75, prima szedett 66—70, silány 52—60 fillér kg-ként, élősulyban.

Lóvásár. Csikó 25—50, igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 395—420, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 200—350, aláréndelt 36—200, vágó 25—100 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, darabonként 50 kg sulyban 40—45 fillér kg-ként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, 3 kg sulylevonással.

Gyapjúpiac. Hazánkban az árak változatlanok, de a forgalom csökkent. Legutóbb közepminőségű uradalmi fésűsgyapjúért 1.83 pengőt fizettek. A közszégi gyűjtött fésűsgyapjú ára a Duna—Tiszaközében és a Jászságban továbbra is 1.65—1.70 pengő között mozog. Békés- és Hajdumegyében pedig ugyanezen minőségért 1.70—1.80 pengőt fizettek, sőt kivételes esetben békésmegyei árúért vagon-tételben 1.83 pengőt is lehetett elérni. A közszégi A és A/B minőségű fésűsgyapjú iránti különleges kereslet és ennek folytán kialakult különleges árak fedezeti vásárlásokkal magyarázhatók, melyek azonban befőzésükhöz közelednek. Ezt igazolja a forgalom csökkenése is.

Baromfi és tojás. Élőbaromfi: Tyuk 2—2.80, csirke 0.80—2.30, ruca 2—3 pengő darabonként. — Leölt baromfi: Tyuk 1.10—1.60, csirke 2.20—3.40, ruca, hizott 0.90—1.20, lud, hizott 0.90—1.20

pengő kilogrammonként. Teatojás 7—8, főzetojás és apró 6—6.5 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek: Teljestej 32, lefőzött tej 8, tejfél 120—150 fillér literenként, Centrifugált vaj 240—260, tehéntúró 16—80, juhsajt 180—240, trappista 110—280, emmentáli 240—300 fillér kilogrammonként.

Zsir és szalonna: Szalonna, olvasztani való 1.08—1.20, háj 1.20—1.28 pengő kilogrammonként.

Halpiac: Ponty, élő, nagyság szerint 1.10—1.60, harcsa 2.40—3.20 pengő kilogrammonként.

Vad és vadhus: Szarvas 0.40—3.60, őz 0.40—4 pengő kilogrammonként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édes, nemes 1.40—1.90, félédes 1.10—1.30, rózsas 0.90—1.10, mák, kék 0.94—1.04 pengő kilogrammonként.

Zöldség: Sárgarépa 25—30, petrezselyem 26—30, zeller 35—40, kalarábé 18—24, karfiol 15—40, vöröshagyma, egyiptomi 46—56, közönséges 26—28, fokhagyma 250—320, fejeskáposzta 85—90, savanyított káposzta 24—36, kelkáposzta 15—30, fejesaláta 1—8, torma 40—80, burgonya, újdonság 30—60, őszl. rózsas 10—12, nyári, rózsas 14—20, Ella 12—24, szegfűgomba 100, éti vargánya 60—80, zöldpaprika, apró, hegyes 3—8, nagy, tölteni való 50—60, tők, főző 40—80, spárca 60—80, uborka 50—80, vajbáb 200—250, zöldborsó, hüvelyes 22—40, sóska 24—36, paraj, tisztított 40—60 fillér kilogrammonként. Hónaposretek csomóként 4—10 fillér.

Gyümölcs: Cseresznye, fekete, ropogós 70—90, lágy 40—130, piros, ropogós 70—90, lágy 20—35, sárga 32—50, meggy 60—90, földieper 70—50, ananászper 40—160, sárgadinnye 200—400, dió, paprhéja 160, díből 400—440, mogyoróból 300—320, héjazott mandula 360—440 fillér kilogrammonként.

Fapiac. A fenyőfapiac helyzete változatlan. Tüzijában a kínálat csekély, az árak irányzata emelkedő. Bükkhasáb 338—345, dorong 295—300, cserhasáb 290—295, dorong 260—265, akáchasáb 275—280, dorong 250—260 pengő vagononként Budapesten. Aprított bükkfa 4.20—4.40, cserfa 3.70—3.90 pengő fuvarfételben métermázsánként, Budapesten házhoz szállítva. Keményfában csekély az üzlet, leginkább a bükk-, dió-, hárs- és égergömbfa iránt van érdeklődés.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára június hó 12-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Száz pengőnél többre kerül száz darab; Angol font 1655—1685; dollár 335—339; kanadai dollár 329—339; holland forint 227.90—229.90; német márka 136—137.60; svájci frank 110.70—119.65 pengő. — Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab; Csehkorona 14.15—14.35; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 63.95—64.65; román leu 2.90—3.10; bolgár leva 4—4.15; olasz lira 29.90—30.25; osztrák schilling 80—80.70 pengő.

KIADÓTULAJDONOS:

„FALU” MAGYAR GAZDA
ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉGFELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL

Értékpapírokat,

kényszer- és hadikölcsönkötvényt, olasz vöröskereszt-sorsjegyet magas áron vásárol Barna Bank, Budapest, V., Nádor-utca 26. Tőzsdével szemben. Telefon: 213—16, 104—67.

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MÚSORA: 1935. JUNIUS 16—22.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap VI. 16

9.15: Hírek. 10—10.55: Református Istentisztelet; prédikál Nyáry Pál esperes. 11—12.15: Egyházi népének és szentbeszéd, mondja P. Bangha Béla dr. 12.20: Időjelzés, időjárás és vizállás-jelentés. 12.30: Károlyi Árpád cigányzenekara. 13.30: „Világhíradó”. Máthé Elek dr. előadása. 13.50: Hanglemezek. 15: „A tyuktifuzs elleni védekezés”, Kiss János állatorvos előadása. 15.50: Magyar szalonötös. 16.30: Közvetítés a Tenyészállatvásártérrel: „Nemzeti lovas mérkőzések. 17: Közvetítés Nagykanizsáról, a Kaszinó díszterméből. 18: Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. 19.20: „Új szellemi front”. Zilahy Lajos előadása. 19.50: Miklóssy Irén énekel, zongorán kíséri Kósa György. 20.25: Színműelőadás a Stúdióban: „Bujdosók”, drámai költemény egy felvonásban. Irta Herczeg Ferenc. 21.10: Hírek. 21.30: Nemzeti Hangverseny. 22.45: Magyar Imre cigányzenekara. **Közben:** „A budapesti játékok előkészületeinek ismertetése”. 23.30: Borowko Zblgnlov előadása a Lengyel Diktánszövetség képviselőjében. 00.05: Hírek.

Hétfő 17

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Nagy tüzvészek a XVIII. és XIX. században Magyarországon”. 10.45: „Vászonruhák”. (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzés. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Ákom Lajos férfi-énektöise. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Budapesti Koncert Szalonzenekar. 14.40: Hírek, piaci árak. 16: „Séta a Hermann Ottó emlékkiállításán”. Beszélő Lambrecht Kálmán. 17: Időjelzés, stb. 17.20: „Nótás üzenetek”. Spur Endre dr. előadása. 18.20: „II. Rákóczi Ferenc a magyar költészetben”. Tóth László dr. előadása. 18.50: Hanglemezek. 19.25: Az Operaház előadásának közvetítése: „Hu-

nyadi László”. Dahnü négy felvonásban. Szövegét írta Egressy Béni. Zenéjét szerzte Erkel Ferenc. **Az előadás után:** Len Baker jazz-zenekara. 23.10: Farkas Jenő cigányzenekara muzsikál, Lipóczky József énekel. 00.05: Hírek.

Kedd 18

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „A gyógytorna”. (Felolvasás.) 10.45: „Egészségügyi kalendárium”. 11.10: Vizjelzés. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Bertha István szalonzene-kara. **Közben:** Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Hanglemezek. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: Asszonyok tanácsadója. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Az élelmiszer-konzerválás”. Maros Pál előadása. 17.30: Lantos Ferenc tárogatózik. 18: „A portugálok Mussolinije”. Csizsár Béla előadása. 18.30: Pataky Vilmos jazz-zenekara. 19.05: Kosztolányi Dezső beszél Reviczky Gyuláról. 19.35: Konczné Keömley Bianka énekel. 20.10: Vendrey Ferenc előadóestje. 21.10: Hírek. 21.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. 23: Veres Lajos cigányzenekara muzsikál, Kaimár Pál énekel. 00.05: Hírek.

Szerda 19

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Egy háromezeréves ut-leírás”. Dr. Kalamos János előadása. 10.45: „A vadevezős és az időjárás.” Irta Machán Tibor. 11.10: Vizjelzés. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Uhrin Klára énekel, Eördögh János fuvolázik. **Közben:** Hírek. 13.29: Időjelzés, stb. 13.30: Rendőr-fuvózenekar. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: A rádió diáktfél-órása: „Albertus Magnus csodálatos élete.” 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Cour-bet”. Farkas Zoltán előadása. 17.30: A Budapesti Általános Munkásdalegylet és a Budafoki Munkás Dalkör. 18.30: 1. „A cigány.” 2. „Ötvenöt perc.” Teres-csényi György elbeszélései. 19.05: Gy. Márkus Lili zongorázik. 19.45: Rádió a rádióról. 20.10: Közvetítés a Budaf Szinkörből: „Aki mer az nyer.” Operett

három felvonásban, 7 képben. Irta Rejtő Jenő, zenéjét Kellér Dezső verseire szerzte Sándor Jenő. **Az előadás után:** Pertis Jenő cigányzenekara. **00.05:** Hírek.

Csütörtök 20

9.15: Hírek. **10:** Egyházi ének és szentbeszéd; mondja Strommer Viktorin dr. tihanyi apát. **12.15:** Időjelzés, stb. **12.30:** Budapesti Hangverseny Zenekar. **13.40:** Hanglemezek. **14.50:** „Leányok az élet kapujában”. Bánáti-Baum Mária előadása. **15.25:** Manchen Mariska gyermekdalokat énekel. **15.45:** Közvetítés a Tenyészállatvásár-térről: „Nemzetközi lovasmérkőzések”. **16.25:** Weidinger Ede szalonzenekara. **17.30:** „Jeruzsálem Jézus idejében”. P. Majsay Mór előadása. **18:** ifj. Eitler István fuvolázik. **18.25:** A „Tannhäuser” előadásának ismertetése. **18.30:** Közvetítés Tatáról a „Juniusi hetek” keretében gróf Esterházy Ferenc parkjában rendezett szabadtéri előadásról. Wagner Richard: „Tannhäuser”. Dalművének II. felvonása. **20:** „A Balaton tájképei”. Cholnoky Jenő dr. előadása. **20.30:** debreceni Kiss Béla cigányzenekara. **21.30:** Hírek. **22:** A Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara. **23.20:** Hablitz Alma énekel. **00.05:** Hírek.

Péntek 21

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **10:** „Időszerű apróságok.” **10.45:** „Ifjúság” közlemények. **11.10:** Vizjelzés. **12:** Déli harangszó, stb. **12.05:** Szolcsányi László magyar nótákat énekel. **13.20:** Időjelzés,

stb. **13.30:** A József nádor 3. honvédgyalogezred zenekara. **14.40:** Hírek, piaci árak. **16.10:** A rádió diákfelőrája: „Gigászok Hüvelyk Matyi igájában.” **16.45:** Időjelzés, stb. **17:** Sárossy Mihály gitár-ének műsora. **17.30:** „A hirtverés multja és jelene.” Orel Géza dr. előadása. **18:** Sportközlemények. **18.10:** Setét György-jazz. **19:** „A mikróbák élete.” Skrop Ferenc egyetemi magántanár és Fazekas István párbeszéde. **19.30:** Hanglemezek. **20.30:** A rádió külügyi negyedőrája. **20.50:** Budai Dalárda. **21.40:** Hírek, stb. **22:** Czicza József cigányzenekara. **Közben:** Havi szemle német nyelven. **23.15:** Zeitinger Jenő zongorázik. **00.05:** Hírek.

Szombat 22

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **10:** Hírek. **10.20:** „Mark Twain”. (Születésének 100. és halálának 25. évfordulóján). Ir. a Halász Gyula. **10.45:** Az Iparművészeti Muzeumot ismerteti Mihalik Sándor. **12.05—13.30:** Losonczy-Schweitzer Oszkár szalonzenekara. **Közben:** Időjelzés, stb. **13.40—14.20:** W. László Erzszi hegedül. **14.40:** Hírek, piaci árak. **16.10:** Filmcsevegés. **17:** Zenekari hangverseny. **18:** „A Balaton születése”. Fedor Ferenc dr. egy. tanár előadása. **18.30:** Hanglemezek. **19.15:** Mit üzen a rádió. **19.50:** László Imre magyar nótákat énekel. **20.40:** „Reggeltől estig”. Vidám est. A jeleneteket és összekötő konferánszot írta Kőváry Gyula. **21.50:** Hírek, stb. **22.10:** Kertész Miklós jazz. **23:** Budapesti Hangversenyzenekar. **00.05:** Hírek.

Szerezz új előfizetőt a Vasárnapnak!